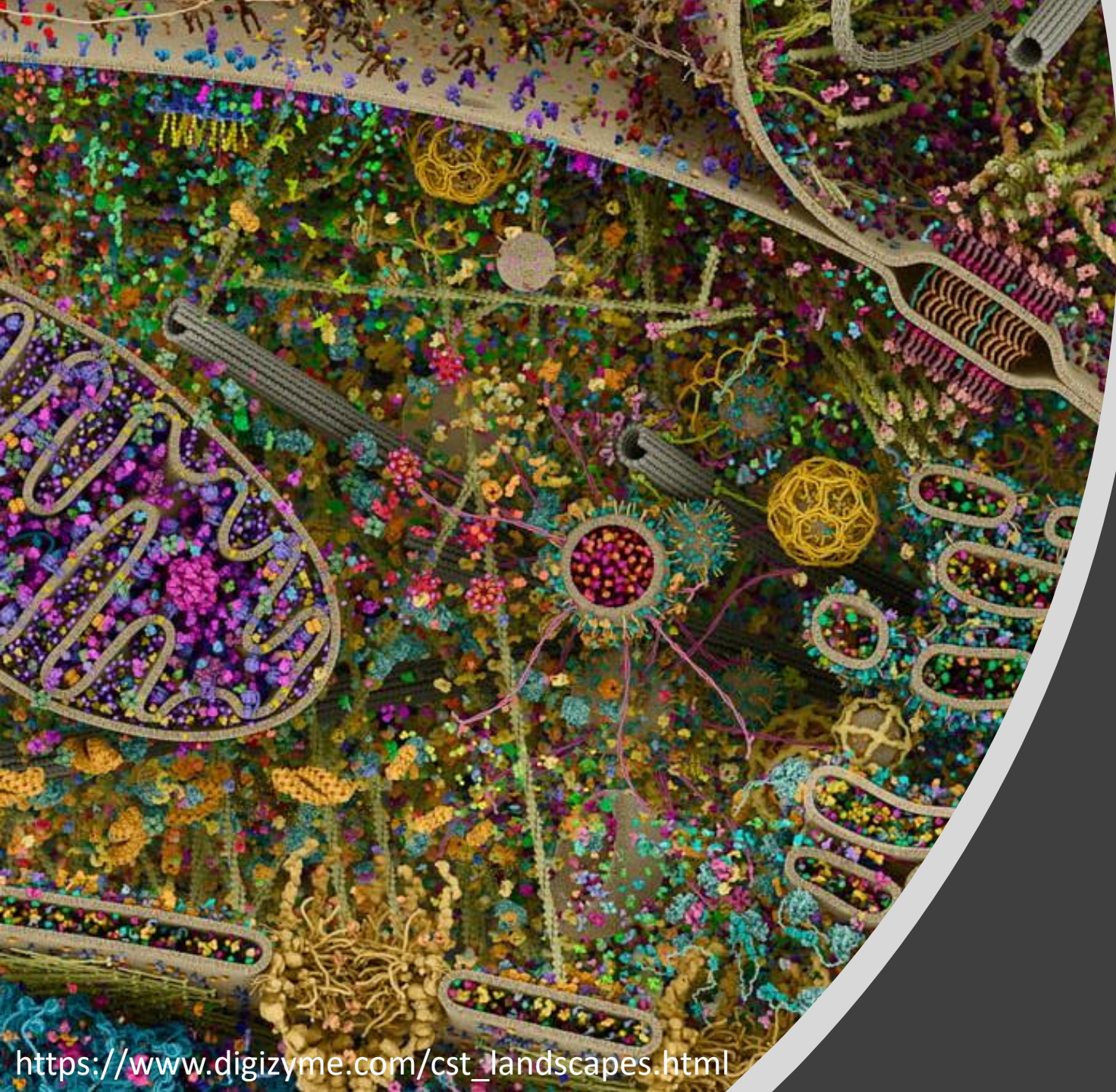

VYSOKÁ ŠKOLA
CHEMICKO-TECHNOLOGICKÁ
V PRAZE

ÚOCHB ^{AV}
IOCB PRAGUE

Laboratorní metody biochemie

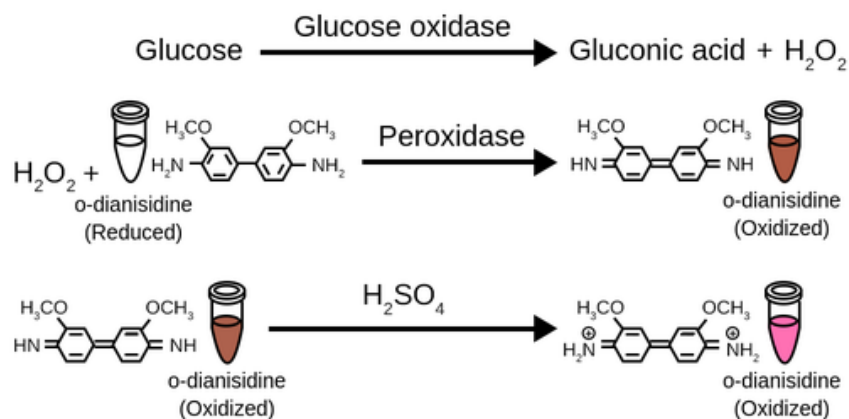
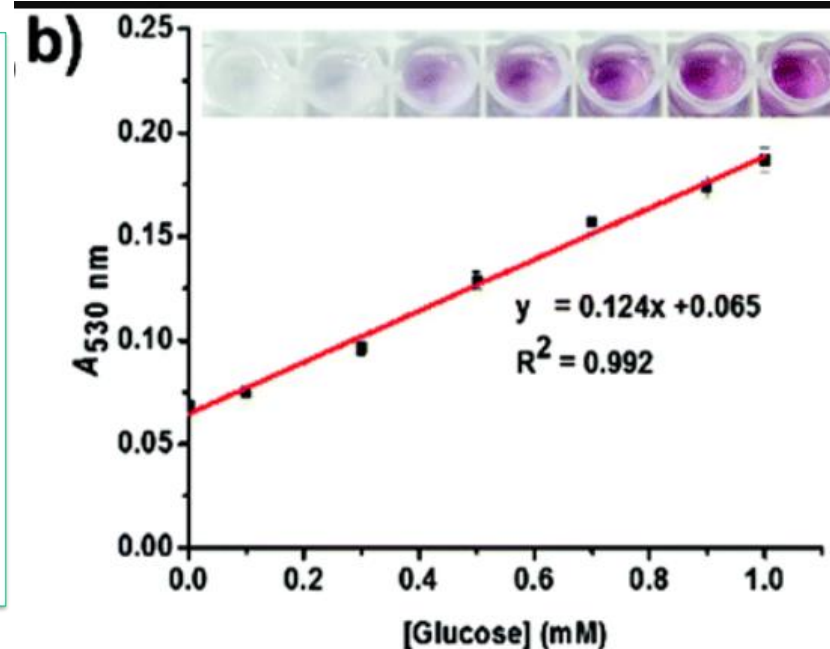
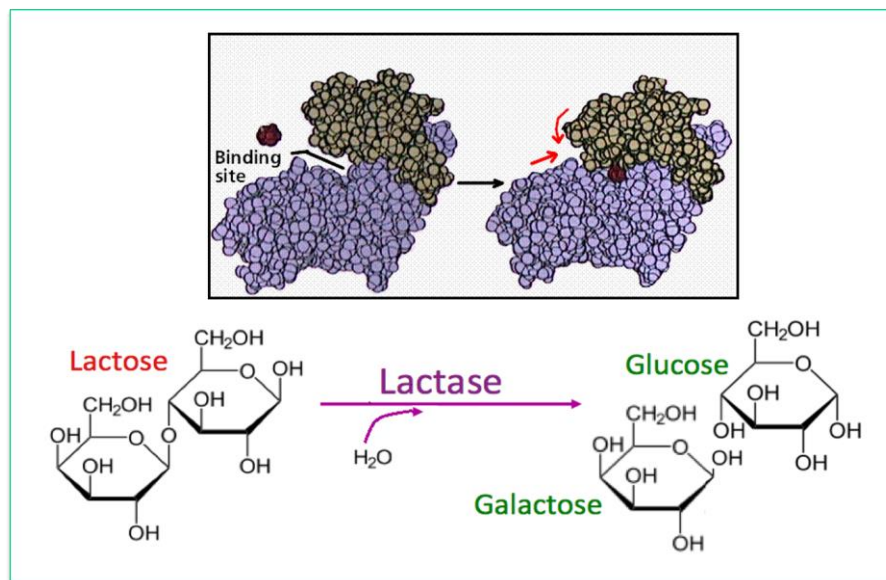
Jan Voldřich

Obsah

- Měření aktivity enzymů
- Měření interakcí protein-ligand
- Struktura proteinů
- Elektroforetické metody
- Imunochemické metody
- PCR
- Tkáňové kultury

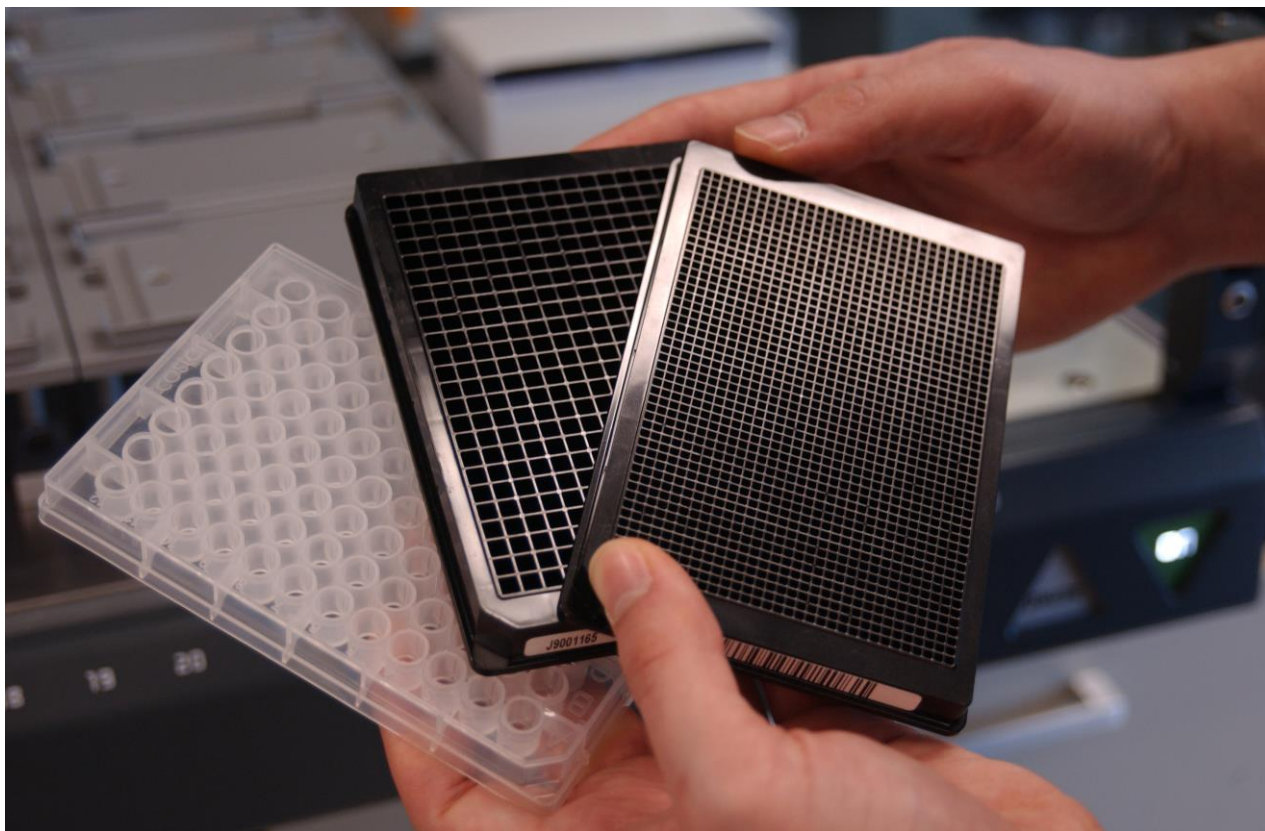
Měření aktivity enzymů

- Vývoj léčiv
- Diagnostika
- $a = \frac{n}{t}$

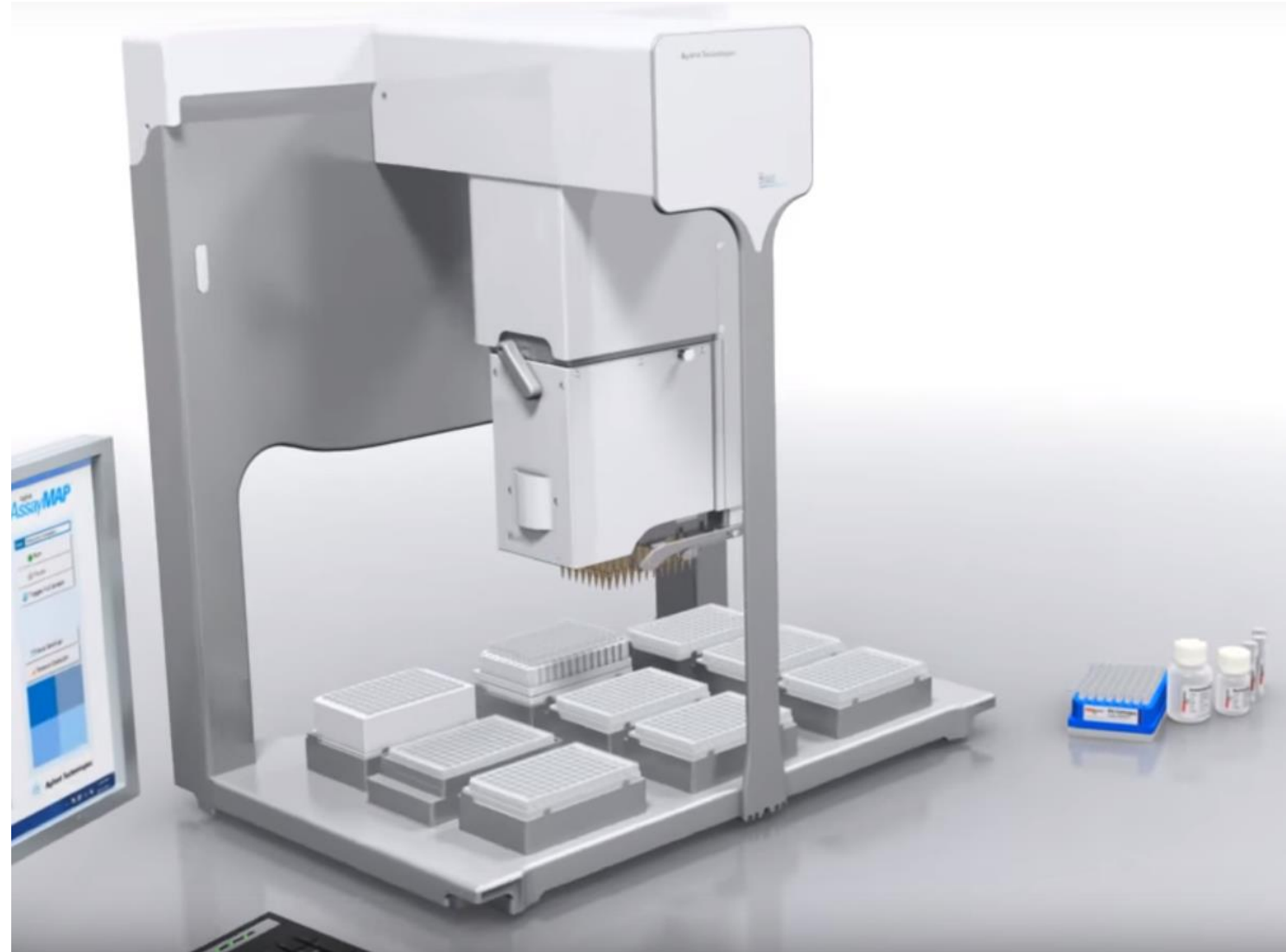

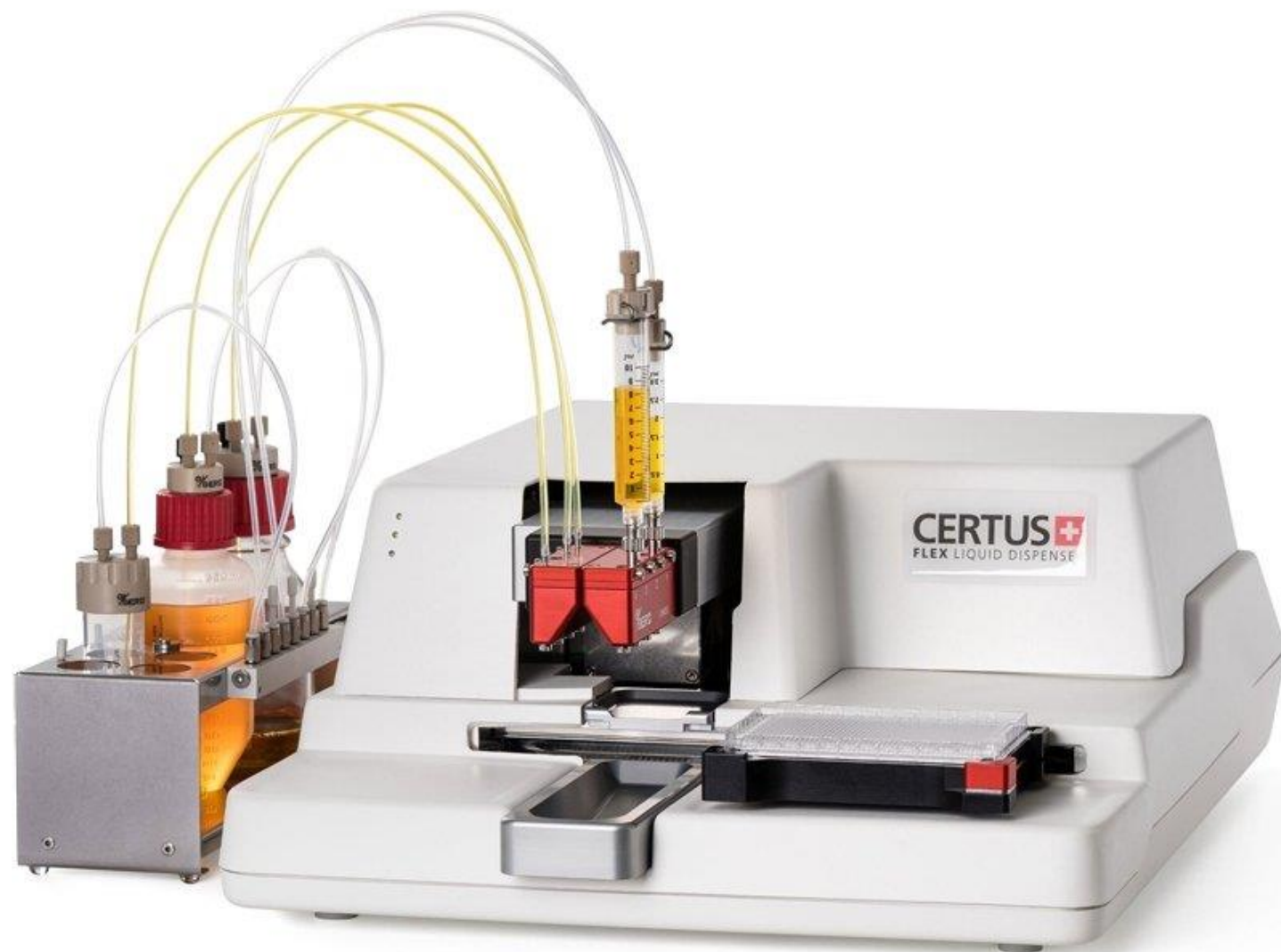
- Spektrofotometrická detekce
  - Absorbance
  - Fluorescence
  - Luminiscence

Instrumentace

- Pipetovací stroje

ECHO

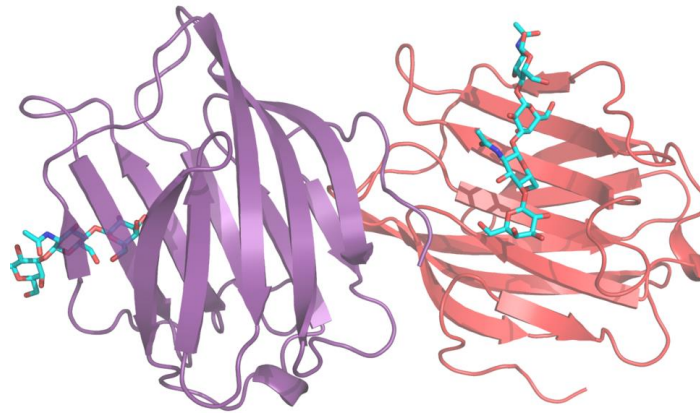
Multiwell readery

- Absorbance
- Fluorescence
- Luminiscence
- Polarizovaná fluorescence
- Kinetika
- Dispensing

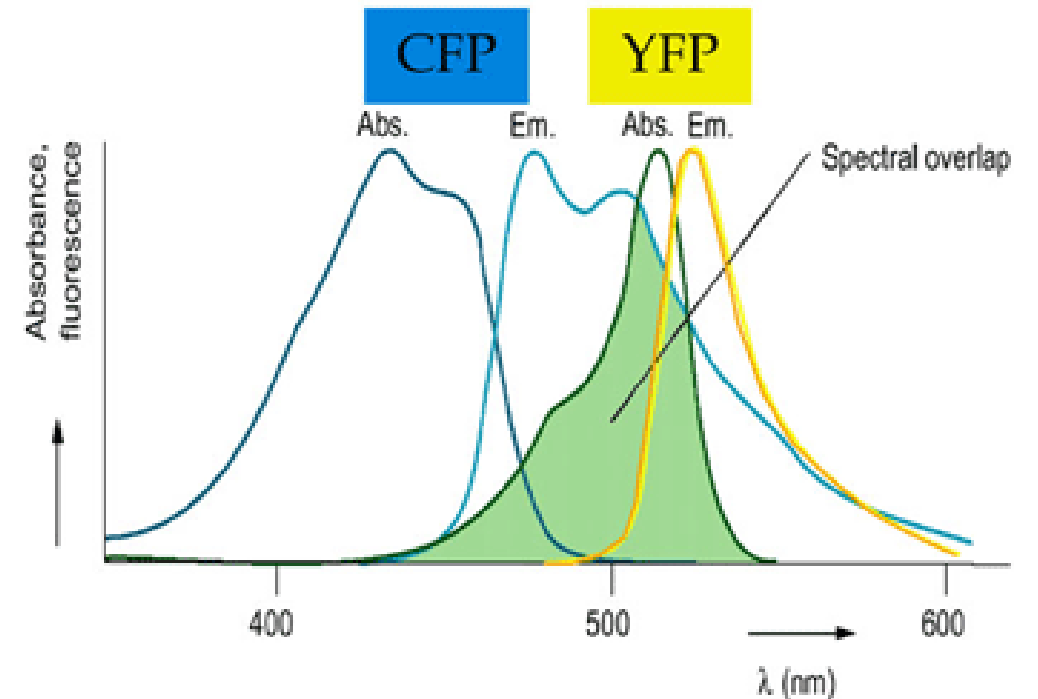
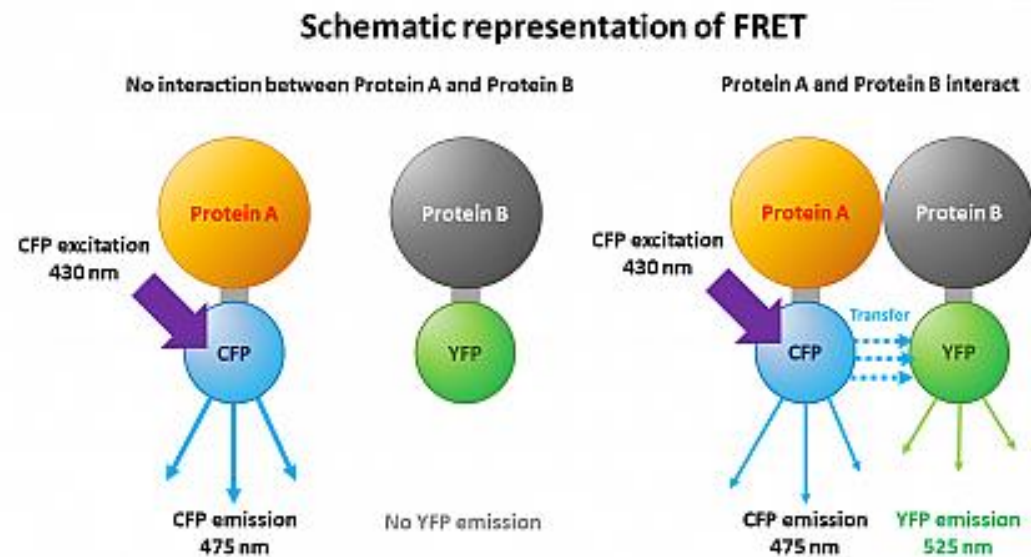
Měření interakcí protein-ligand

- Interakce protein-protein, protein-DNA/RNA, protein-malá molekula
- Studium biochemických procesů a mechanismů, vývoj léčiv
- FRET, polarizovaná fluorescence, SPR, radioligandové metody, DSF...

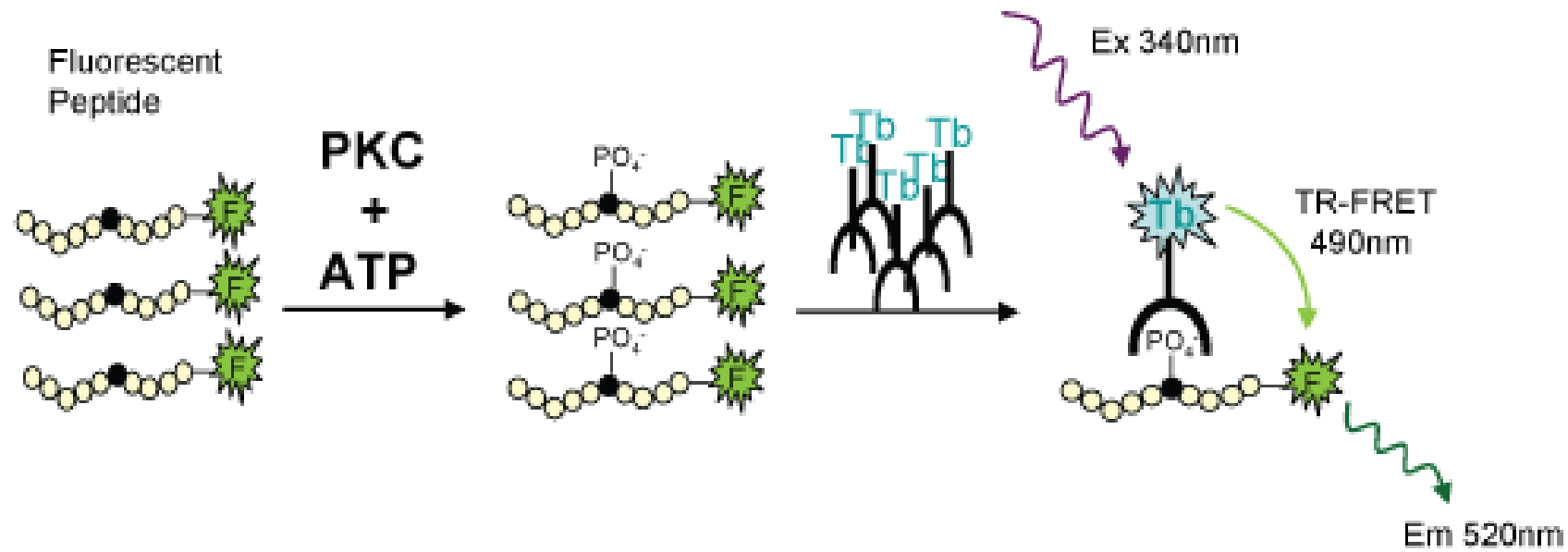

FRET

- Försterův rezonanční přenos energie
- Přenos energie z donoru na akceptor
- Struktura proteinů, interakce protein-ligand, NK, RT-PCR, studium receptorů...

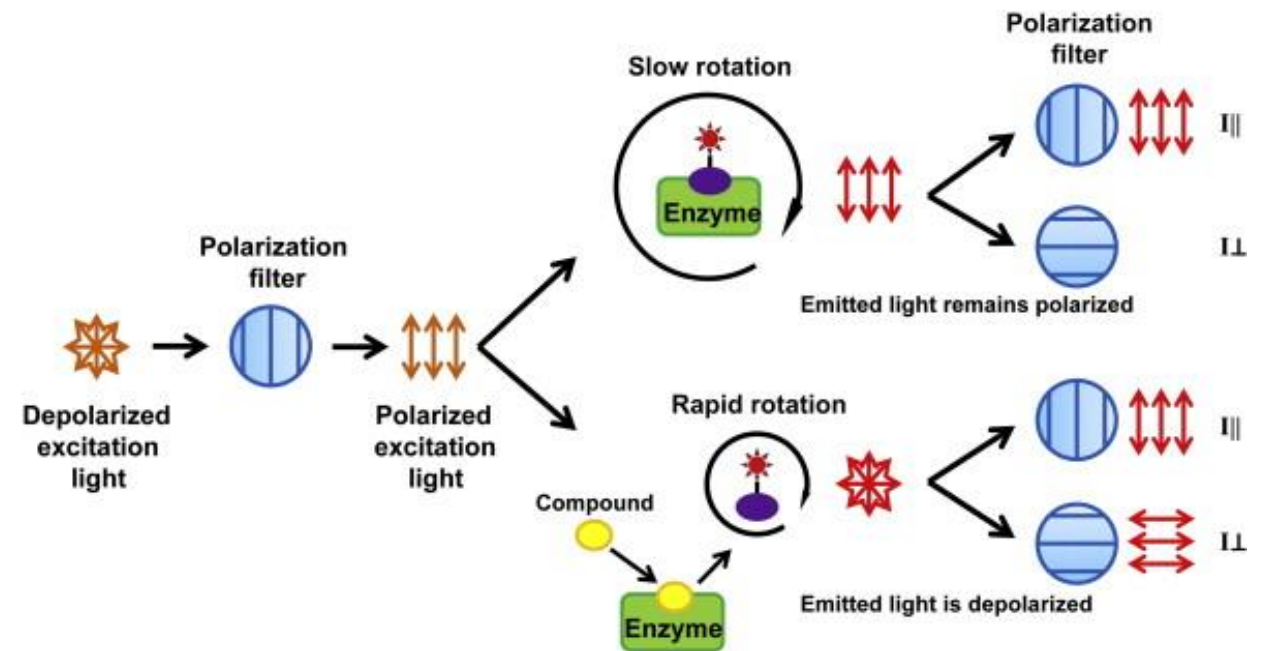
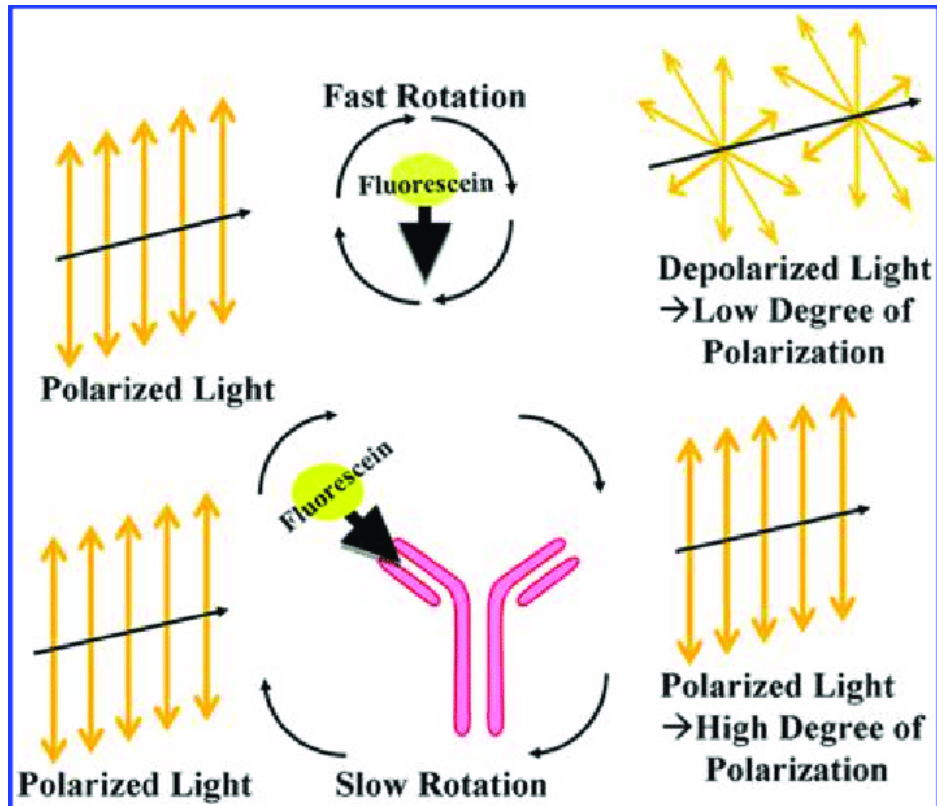

- Lanthascreen
  - Studium aktivty kináz

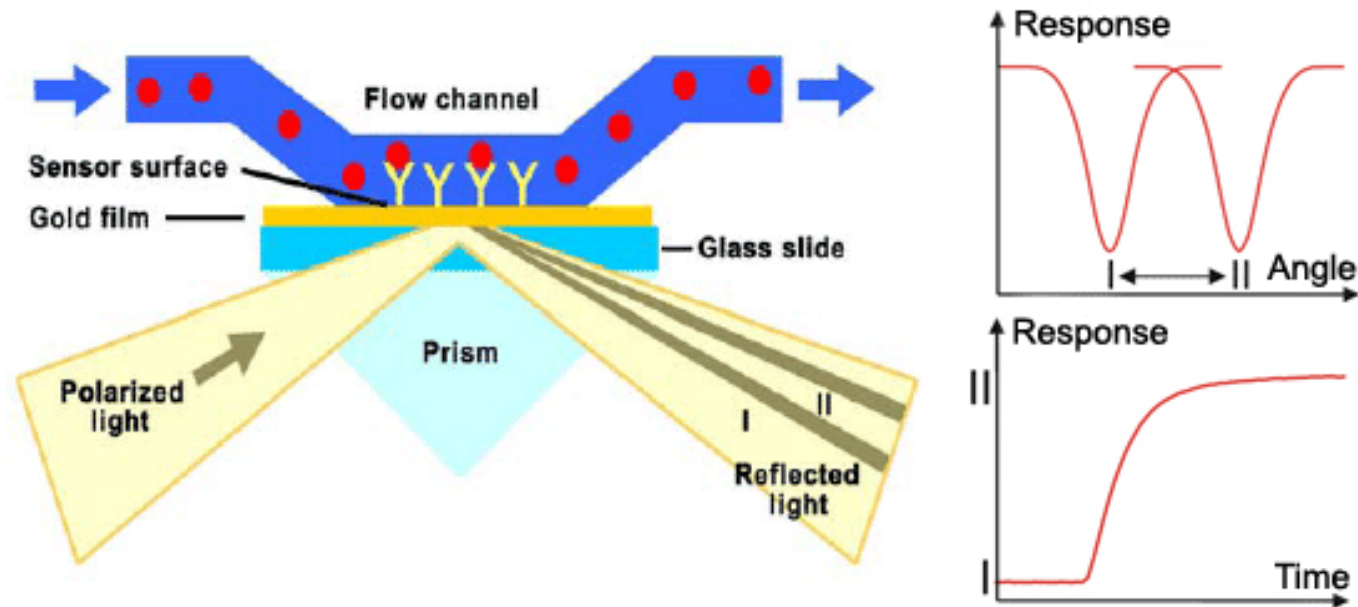
Polarizovaná fluorescence

- Např. studium vazeb sacharidů na galektiny
- Studium vazeb ligandů na receptory

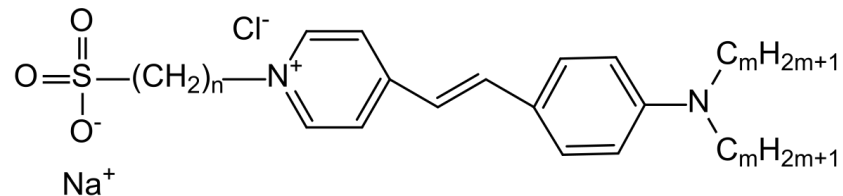
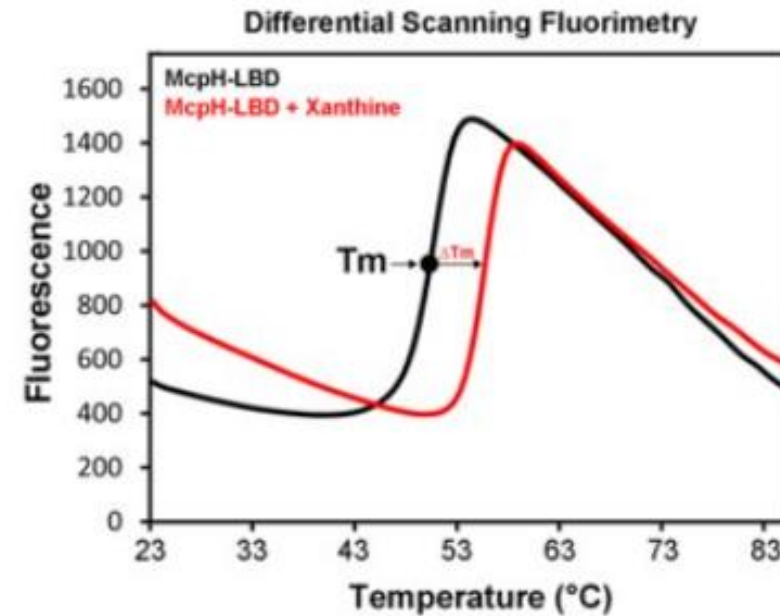
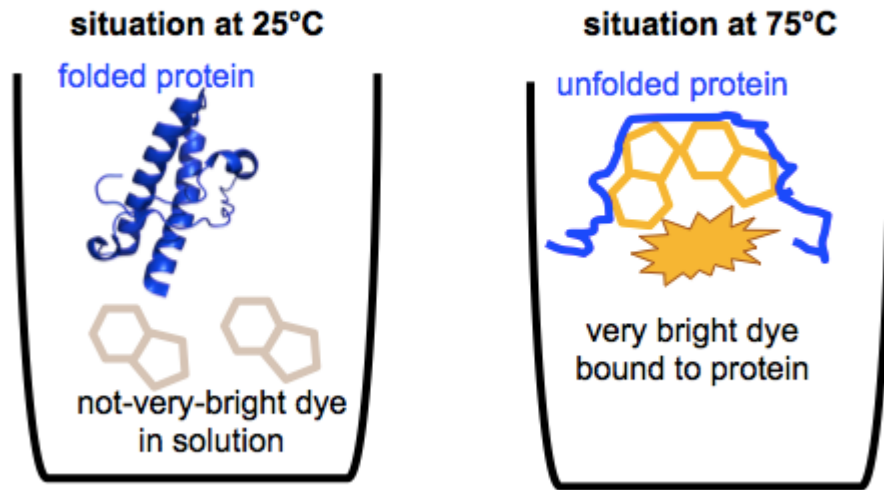
SPR (rezonance povrchového plazmonu)

- Imobilizace jednoho partnera na zlatý povrch
- Plazmonová vlna (redukce intenzity světla po odrazu)
- SPR úhel (index lomu)
- Protein-protein, protein malá molekula, protein-DNA/RNA

DSF (differential scanning fluorimetry)

DSF assay principle

SYPRO orange

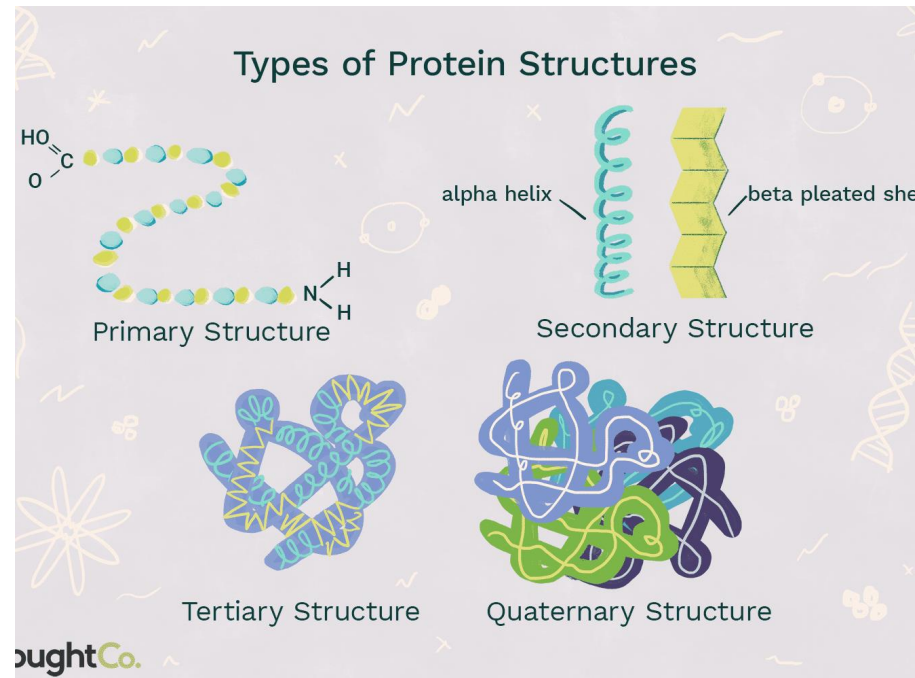
FISH (Fluorescence in situ hybridization)

- Hybridizace DNA (chromozom) s fluorescenčně značeným oligonukleotidem, mikroskopická analýza
- Diagnostika např. Downova syndromu

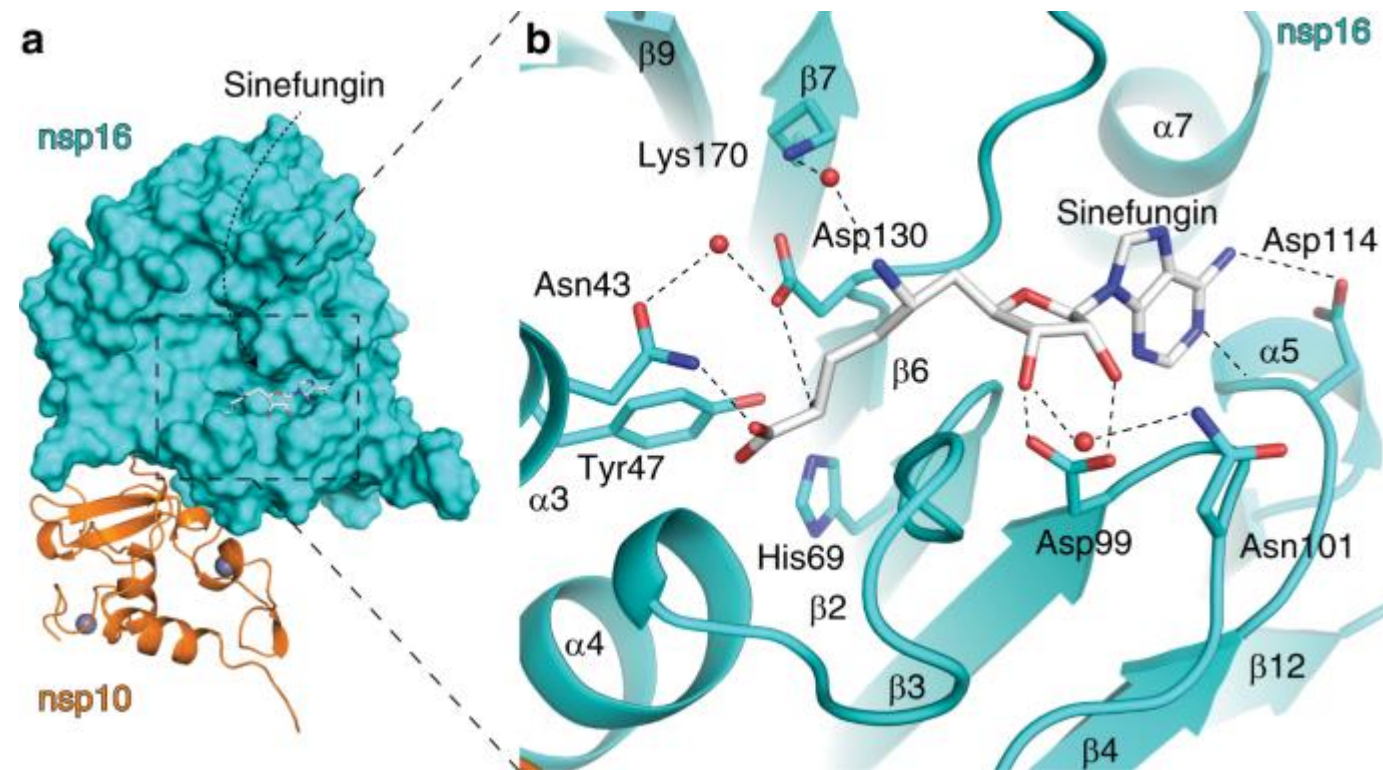
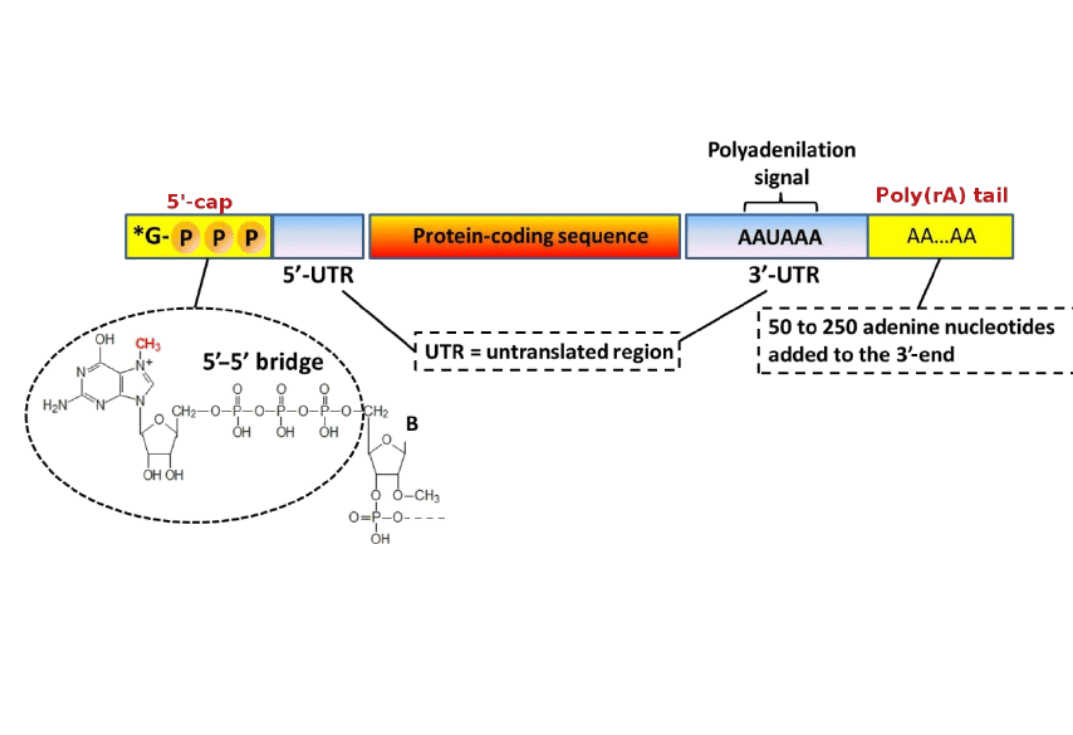

Struktura proteinů

- Studium prostorové struktury proteinů (určení primární je jednoduché)
- Studium vazebných míst pro ligandy
- Rentgenová krystalografie, NMR, Cryo EM, umělá inteligence!

Studium struktury methyltransferázy SARS-CoV-2

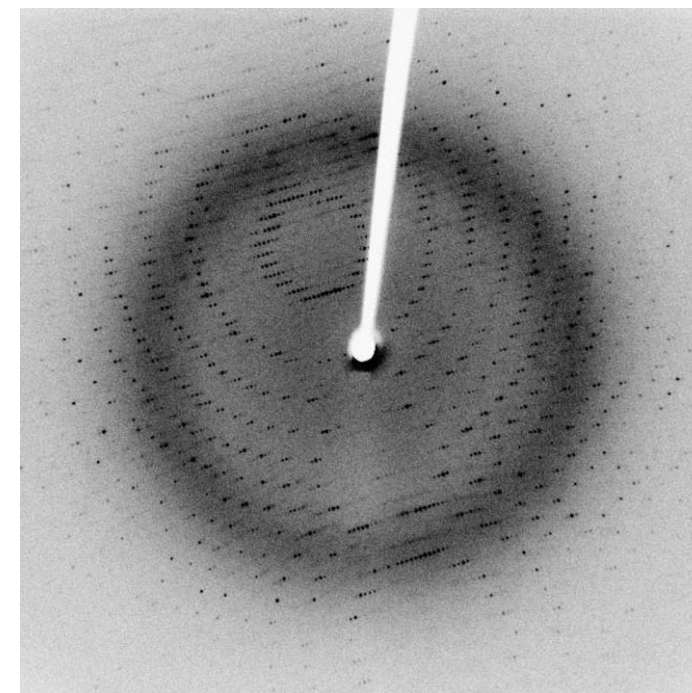
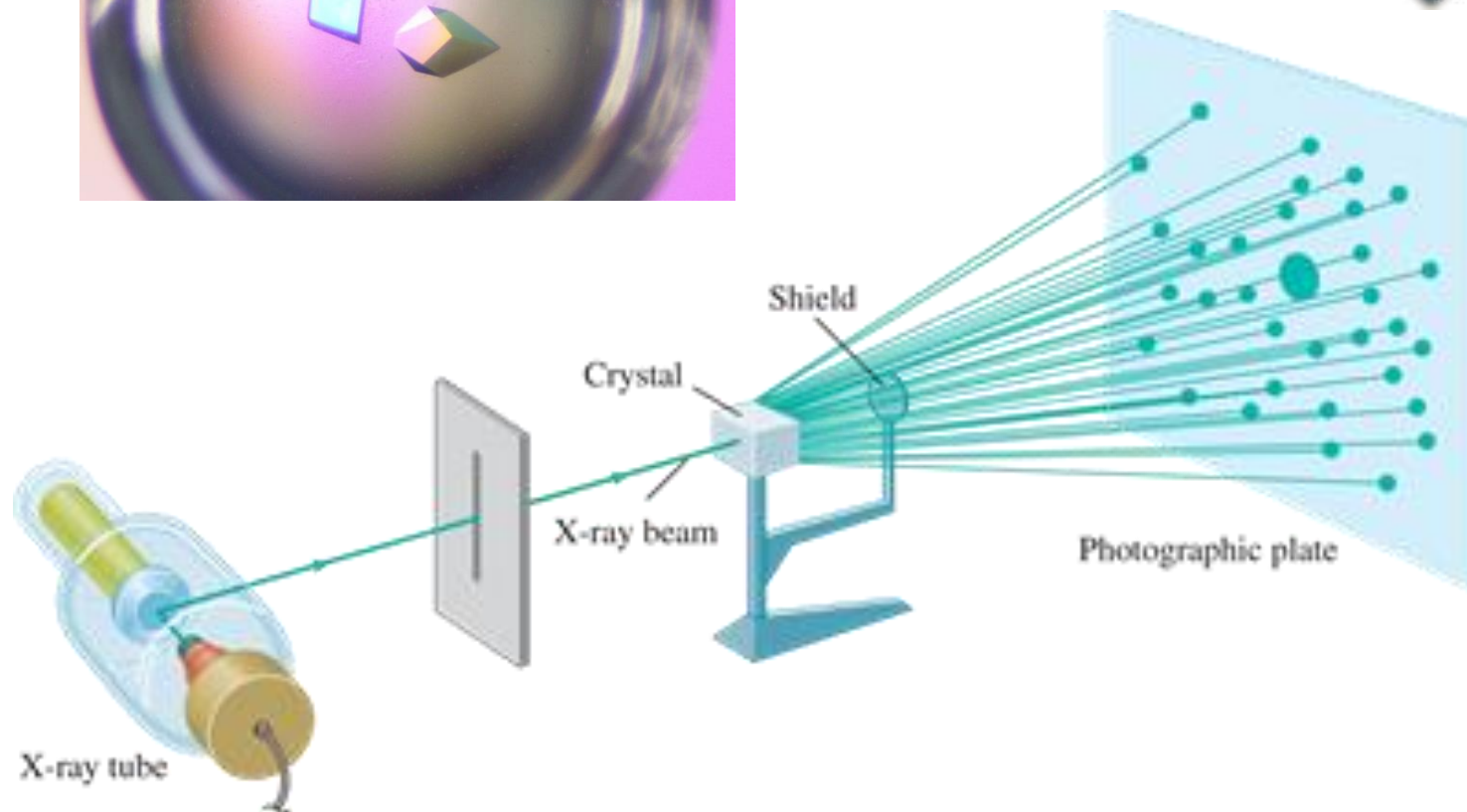
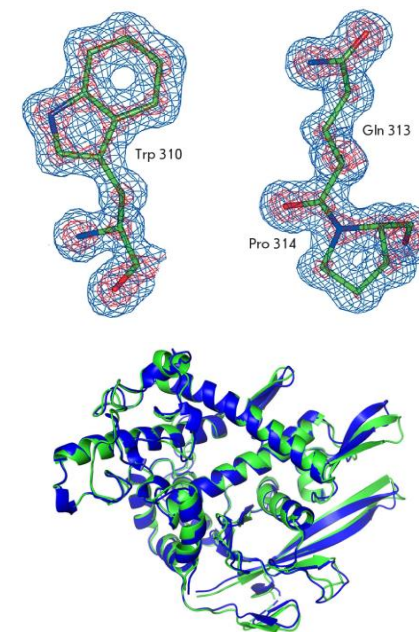
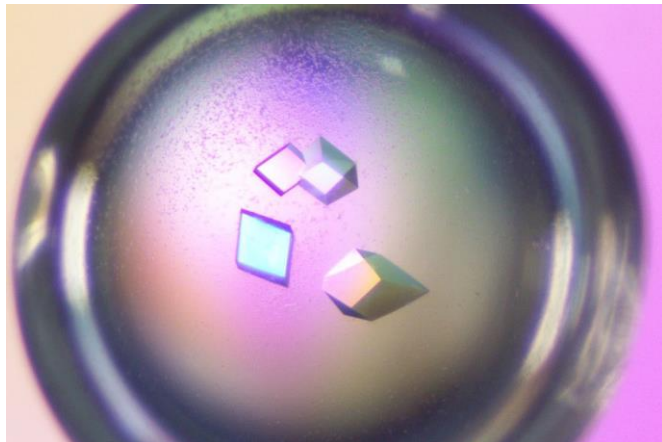

Krafčíková, P., Silhan, J., Nencka, R. *et al.* Structural analysis of the SARS-CoV-2 methyltransferase complex involved in RNA cap creation bound to sinefungin. *Nat Commun* **11**, 3717 (2020). <https://doi.org/10.1038/s41467-020-17495-9>

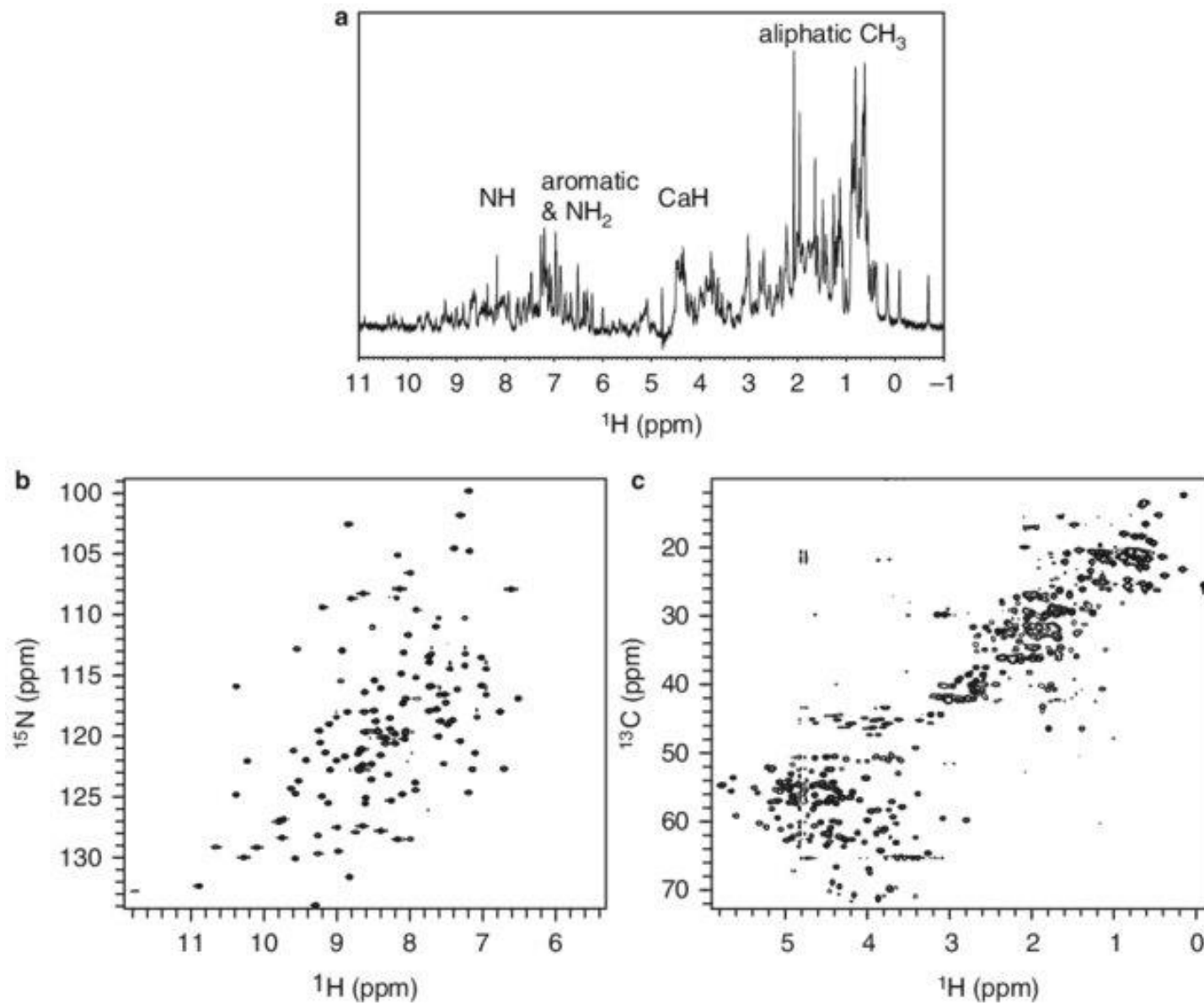
Produkce rekombinantních proteinů

- Klonování (tvorba plazmidu)
- Transformace / transfekce do buněk (bakterie/kvasinky/tkáňové kultury)
- Exprese (samovolná/indukovaná)
- Izolace (lýze buněk/odebrání média)
- Purifikace (IMAC, gelová chromatografie...)
- Dialýza/zakoncentrování

Rentgenová krystalografie

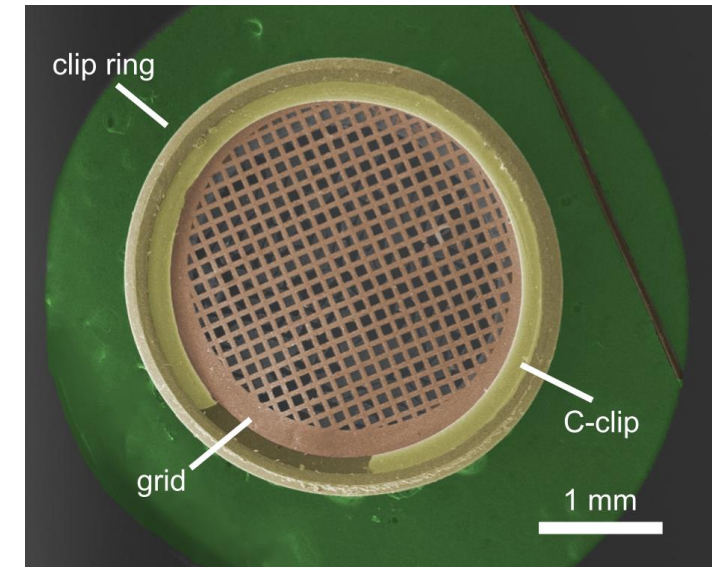
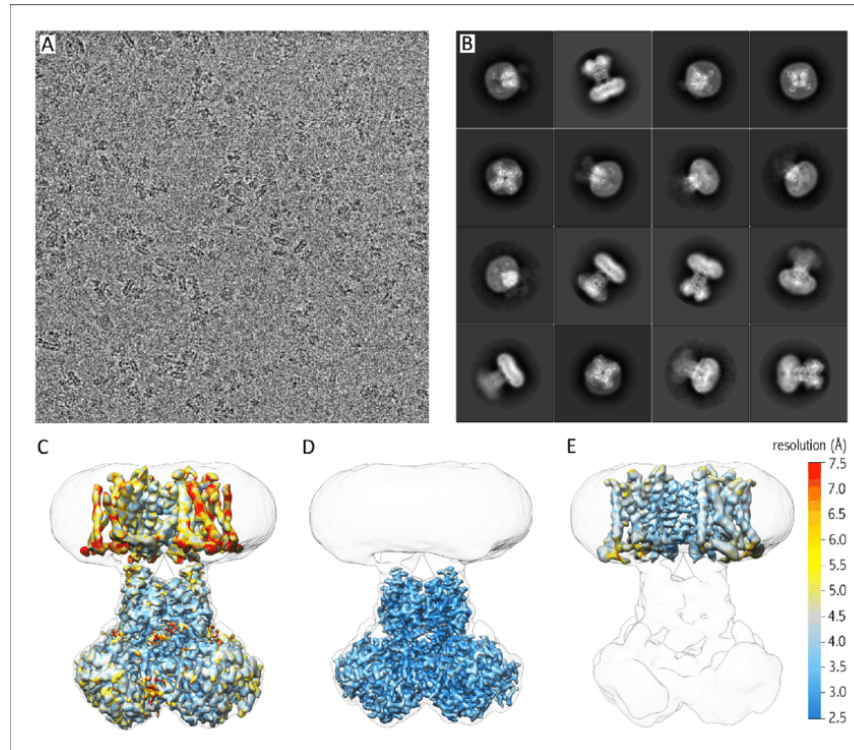

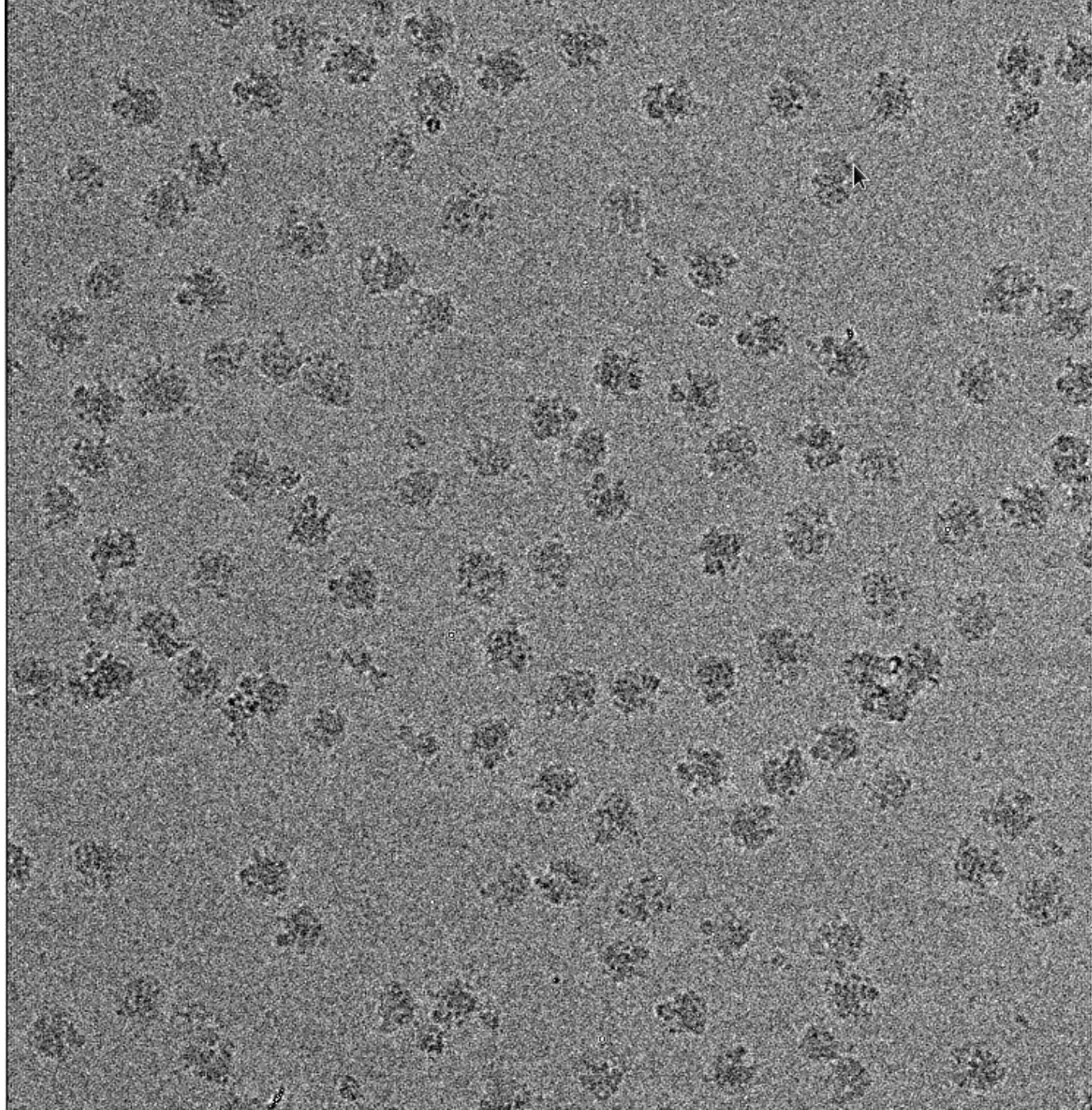
2D-NMR

Cryo-EM

- 2017 – Nobelova cena - Jacques Dubochet, Joachim Frank, and Richard Henderson
- Elektronová mikroskopie
- Vitifikace vzorku (kapalný ethan/dusík)
- Výpočetně náročná analýza dat
- Velké proteinové komplexy

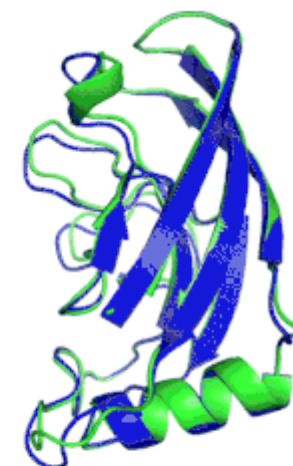
AlphaFold

- Soutěž CASP
- Strojové učení

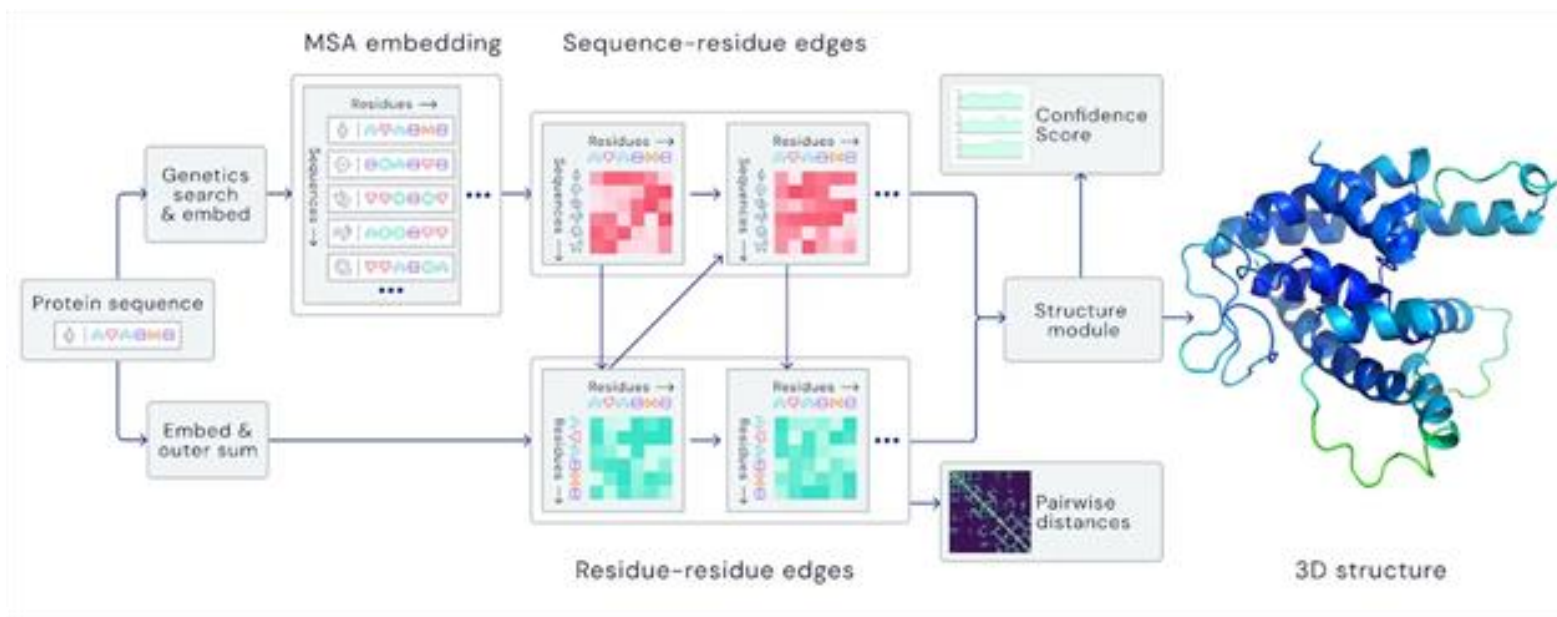
Median Free-Modelling Accuracy

T1037 / 6vr4
90.7 GDT
(RNA polymerase domain)

T1049 / 6y4f
93.3 GDT
(adhesin tip)

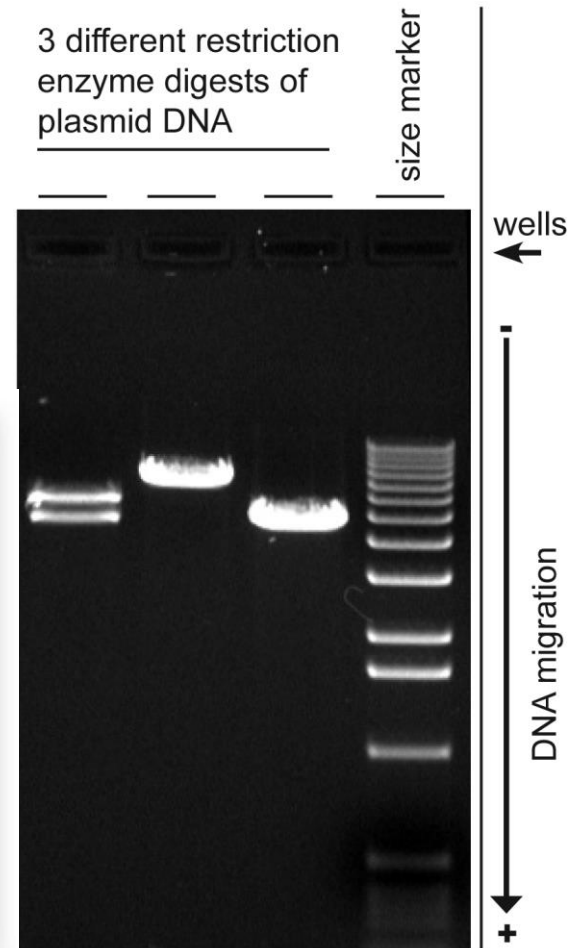
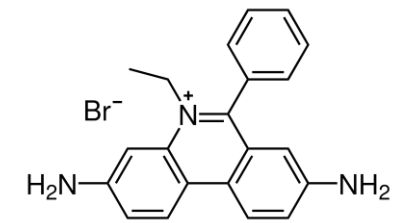
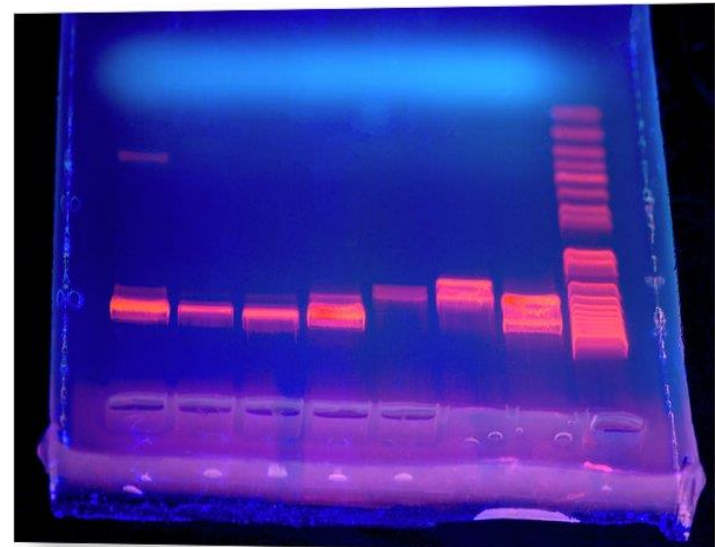
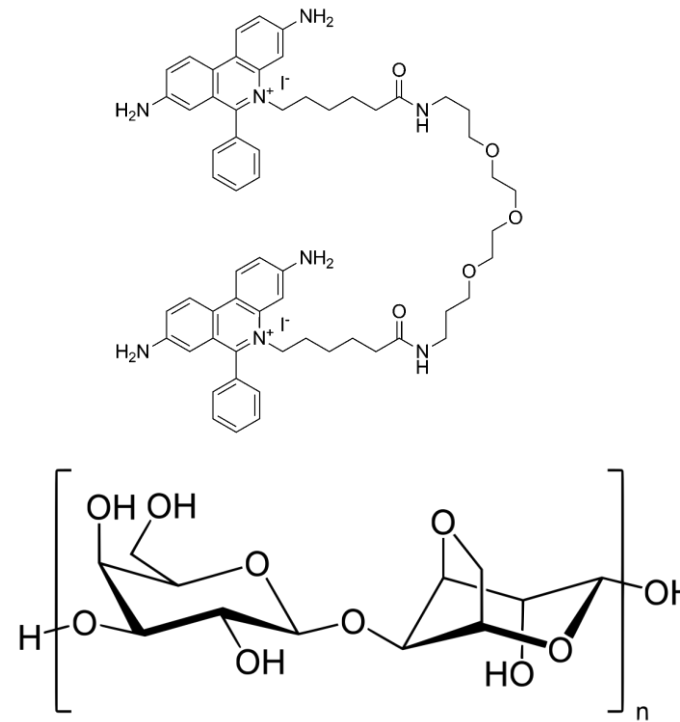
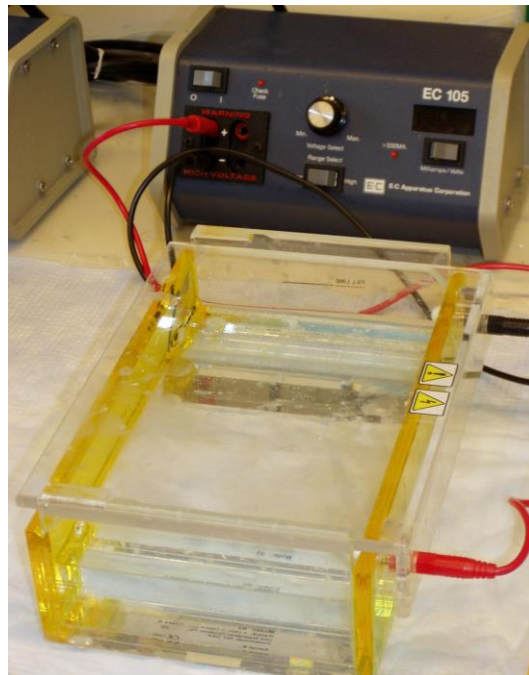

Elektroforetické metody

- Separační metody využívající stejnosměrné elektrické pole
- Volná, na nosičích, gelová, dvourozměrná

Agarozová elfo

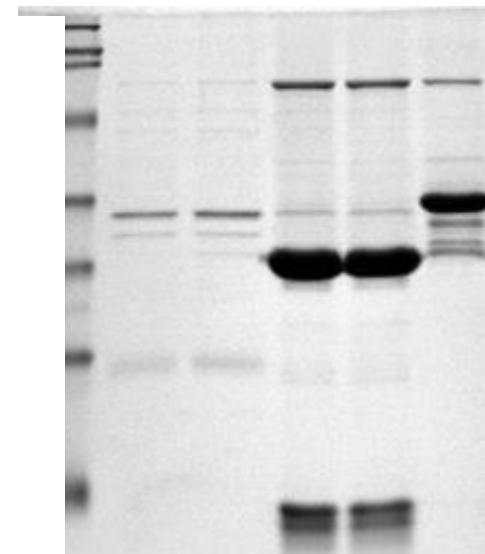
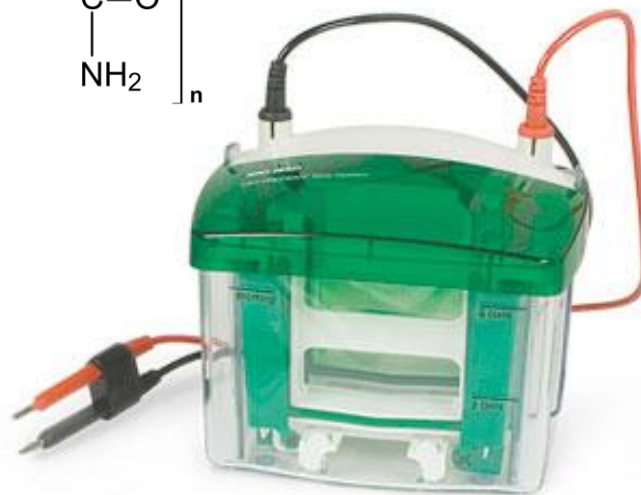
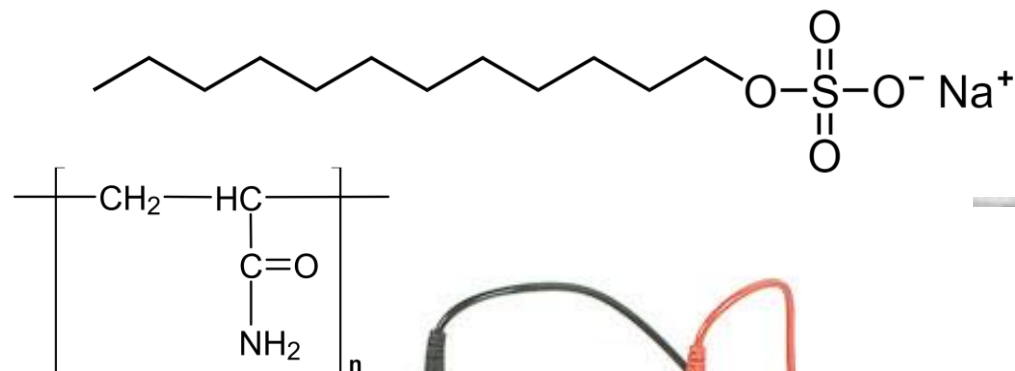
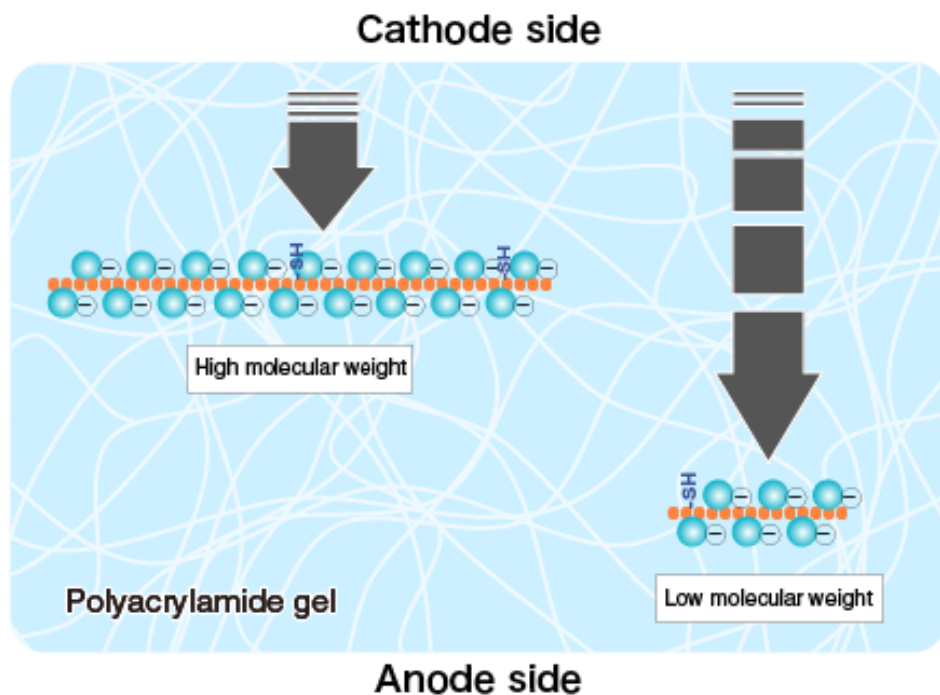
- DNA/RNA, proteiny
- 0,3%-2%

SDS - PAGE

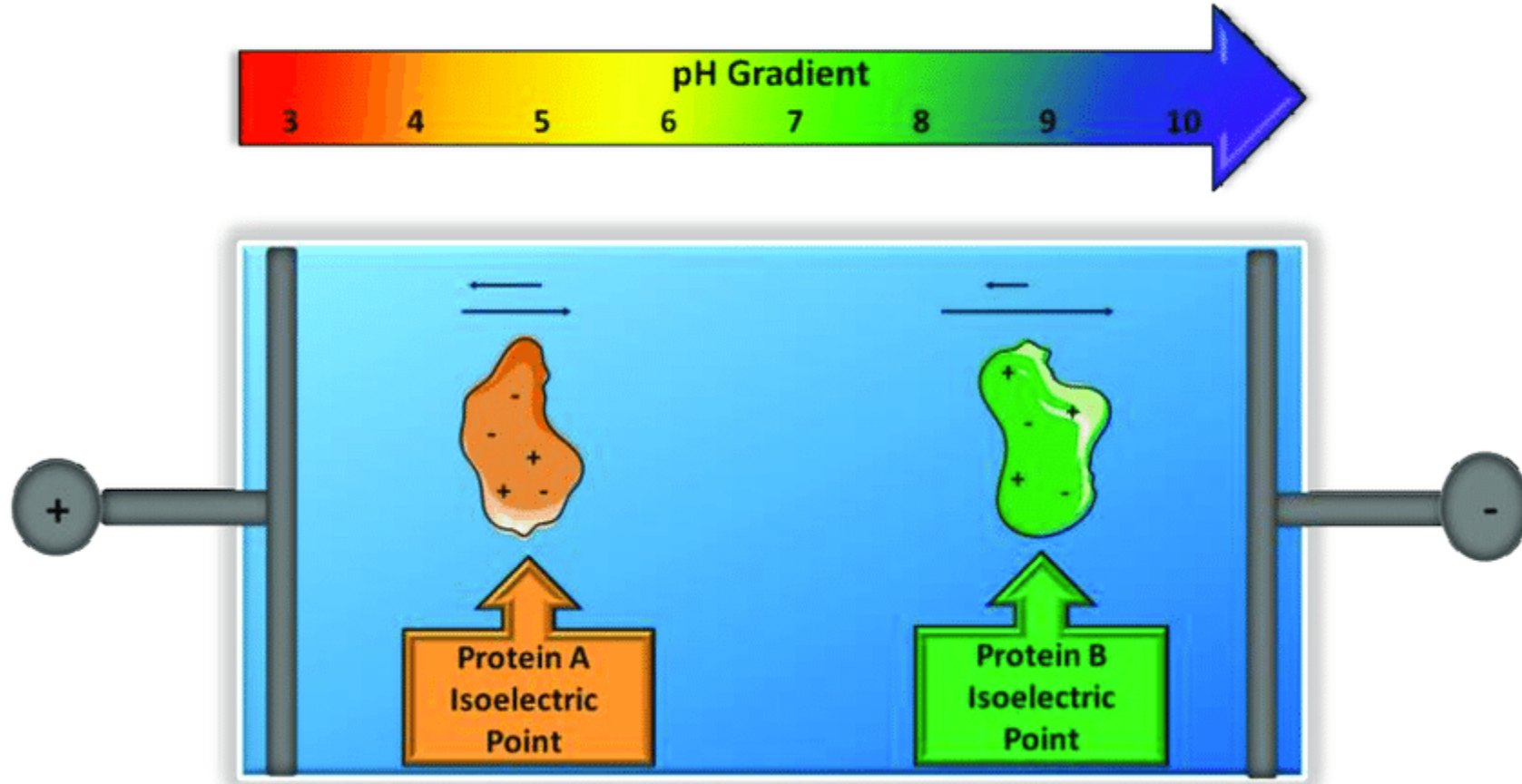
- Polyakrylamidová denaturační ELFO
- Dodecylsírán sodný
- Proteiny

Proteins are separated based on their polypeptide chain length by electrophoresis in a polyacrylamide gel with an appropriate mesh size.

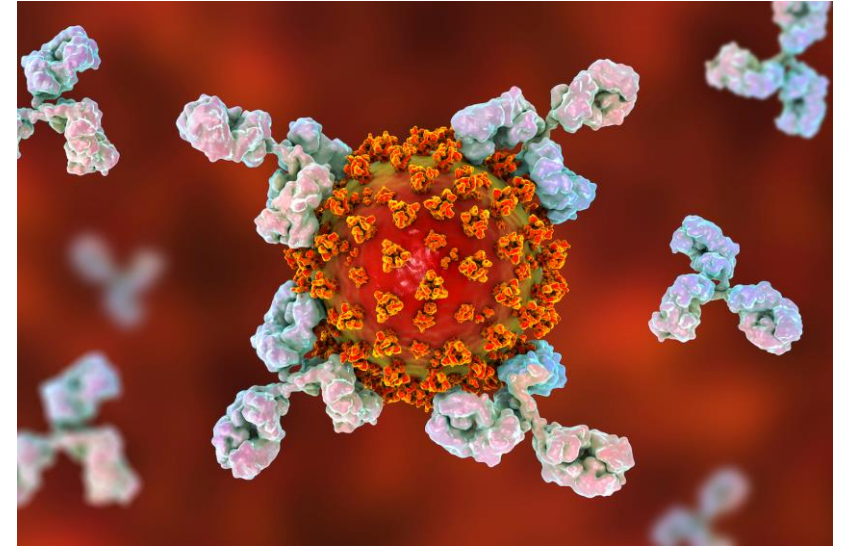
	Separating gel ^a			Stacking gel
	7.5%	10%	12%	4%
30% Acr Bis (mL)	2.5	3.3	4	0.33
1.5 M Tris (pH 8.7) (mL)	2.5	2.5	2.5	–
0.5 M Tris (pH 6.8) (mL)	–	–	–	0.63
10% SDS (μL)	100	100	100	25
MilliQ H ₂ O (mL)	4.85	4.05	3.35	1.59
APS (10%) (μL)	50	50	50	12.5
TEMED (μL)	5	5	5	2.5

Isoelectric Focusing of Proteins

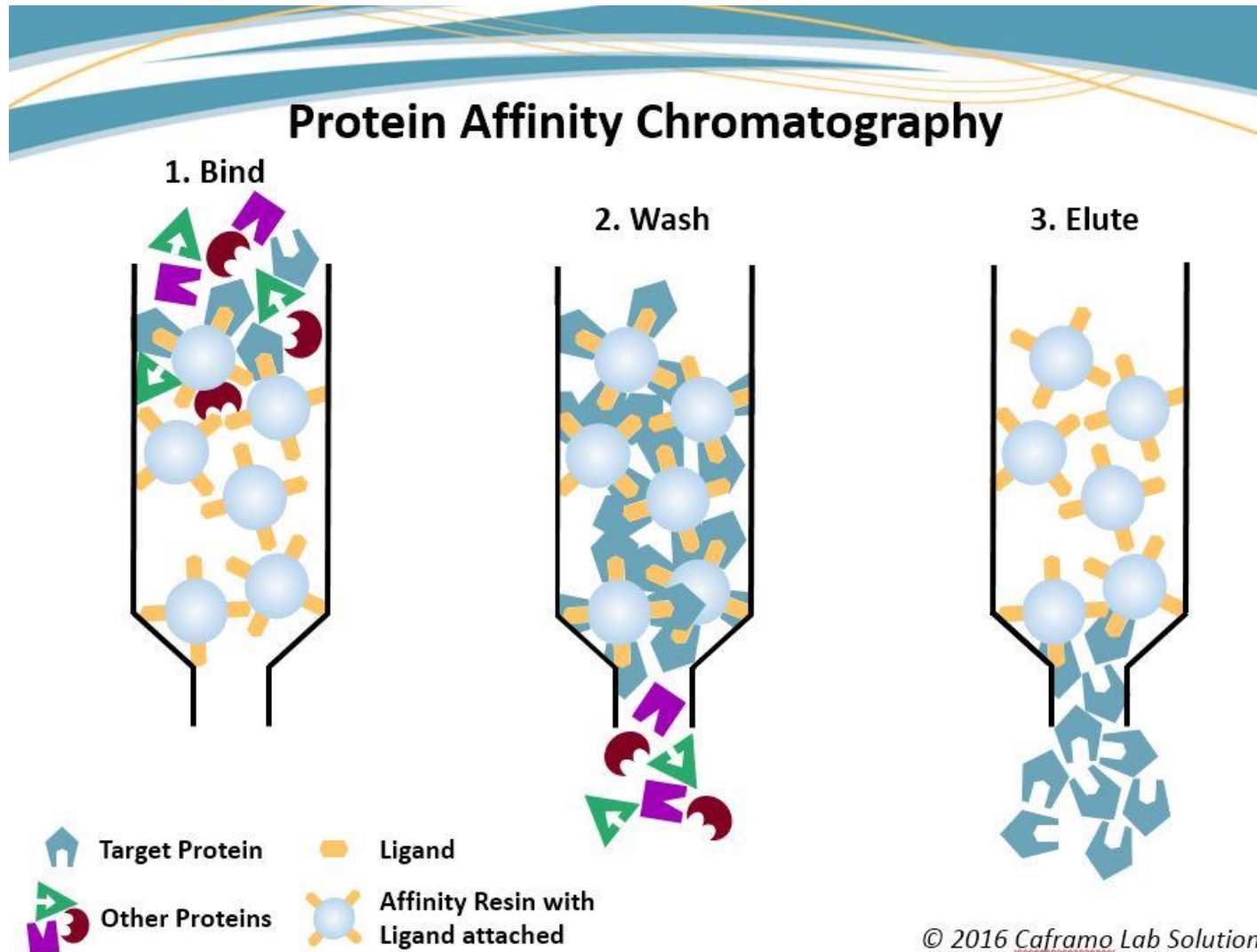

Imunochemické metody

- Interakce antigen-protilátka
- Immunoprecipitační metody
- Afinity chromatografie
- Značené protilátky (imunoblot, ELISA, radiometrické metody, průtoková cytometrie)
- Diagnostika, stanovení a purifikace proteinů

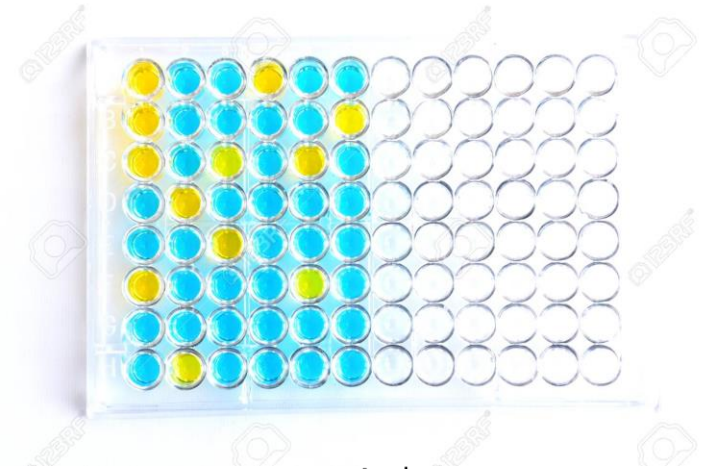

Afinitní chromatografie

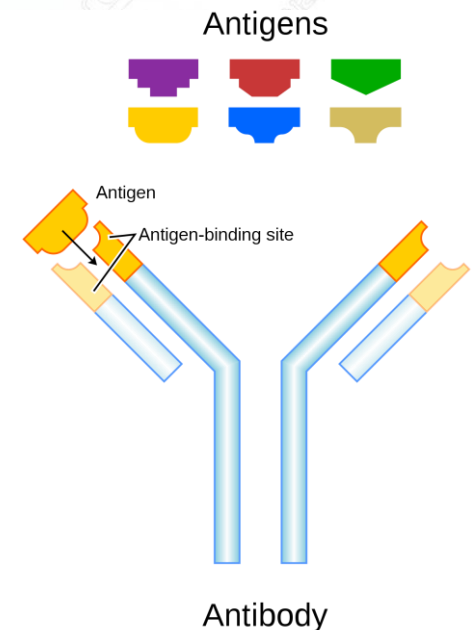
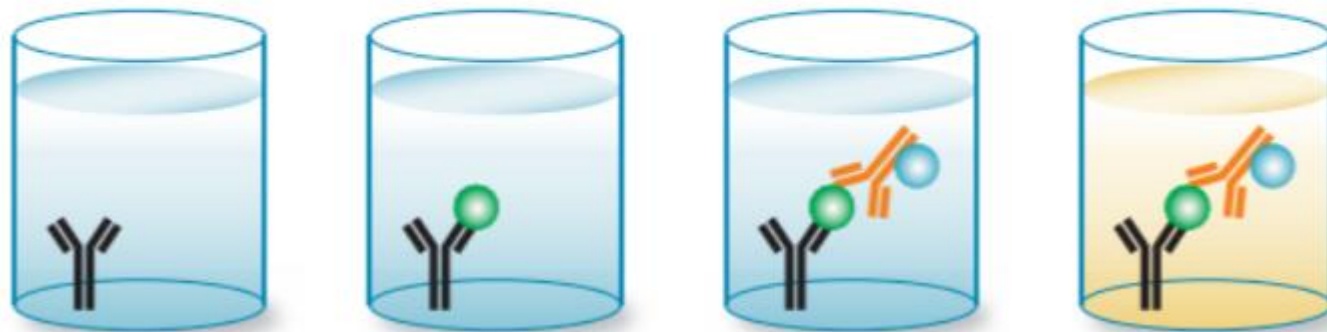

ELISA (Enzyme-Linked ImmunoSorbent Assay)

- Diagnostika (detekce protilátek, antigenů)
- Detekce toxinů, hormonů, proteinů..

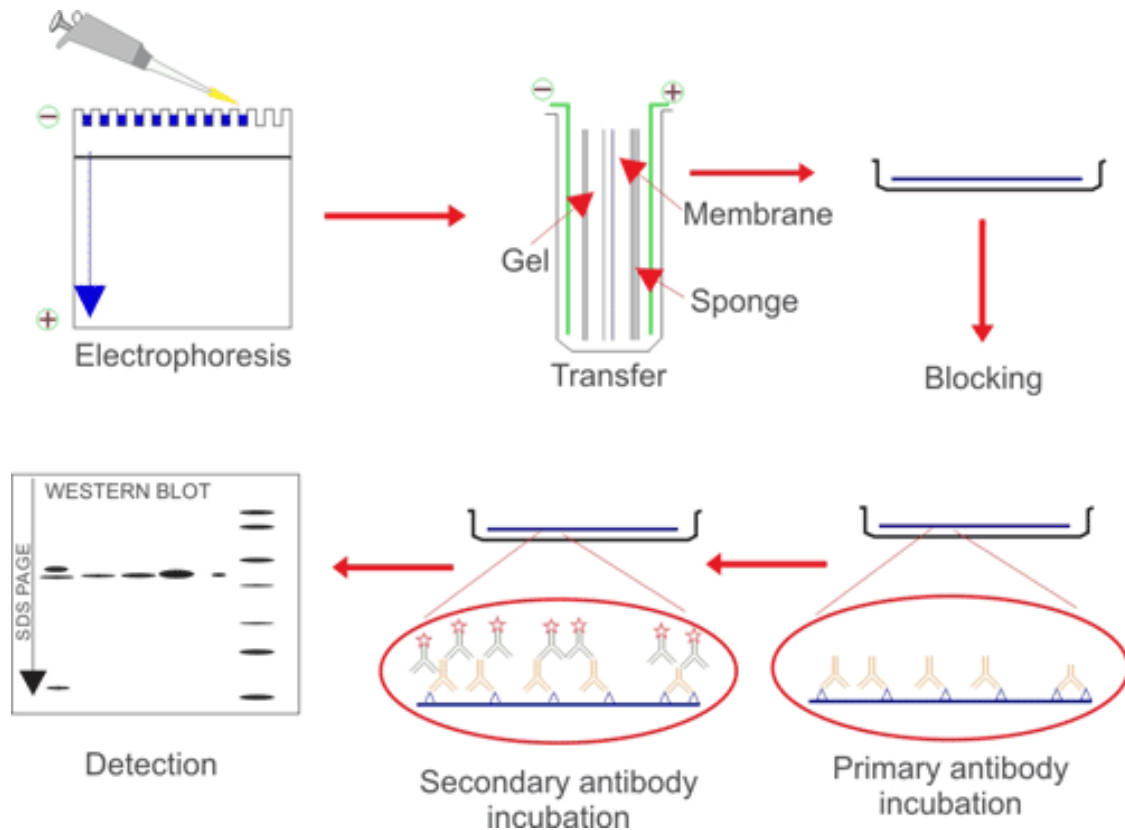

 Záchytná protilátka   Analyt/Antigen   Konjugovaná detekční protilátka

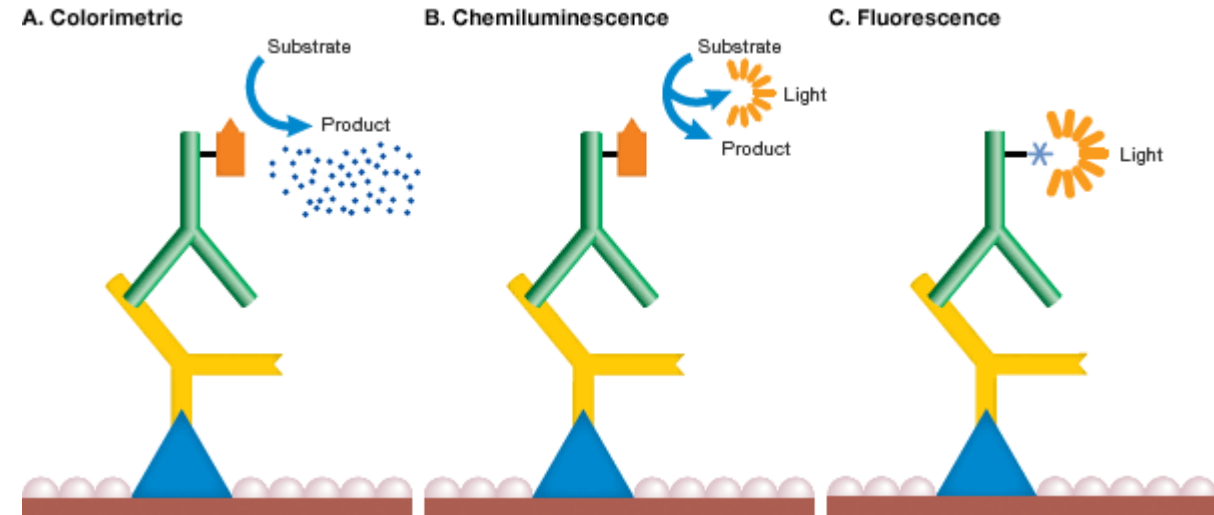

Western blot

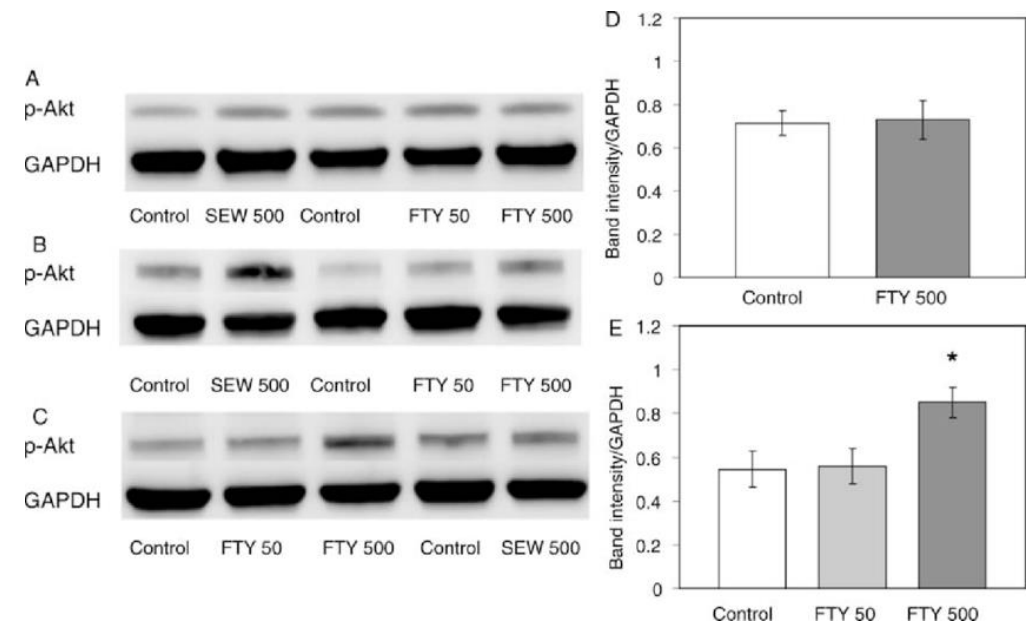
- Rozdělení proteinů SDS-PAGE, poté imunochemická detekce
- PVDF, nitrocelulózové membrány
- Blokování membrány (mléko, BSA)
- Inkubace s protilátkami

• Detekce

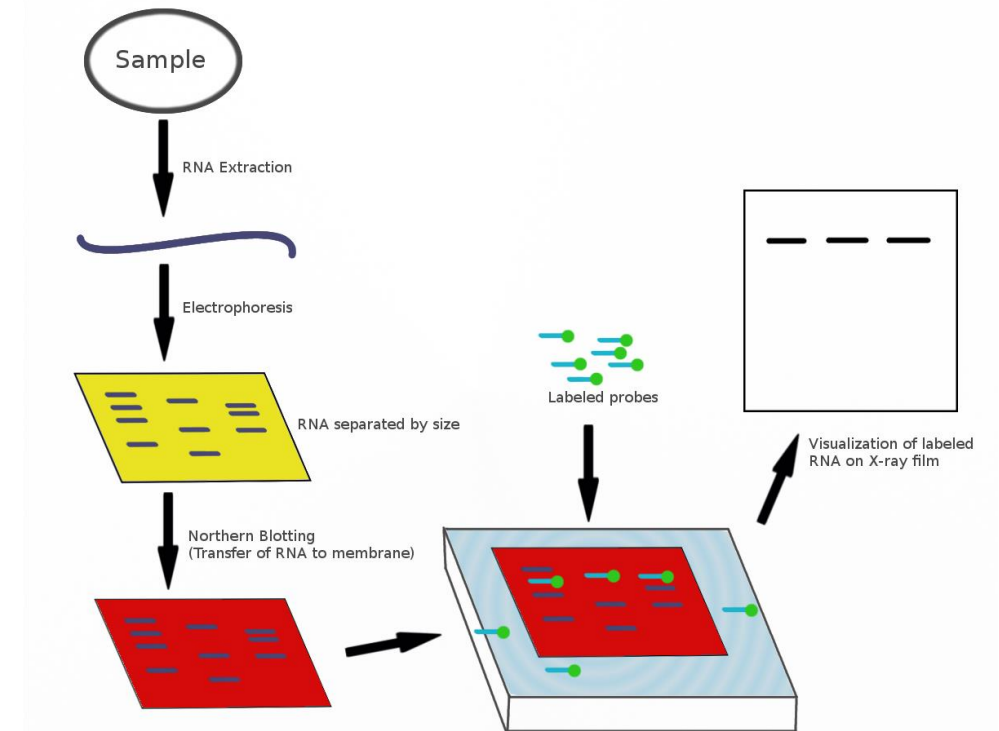
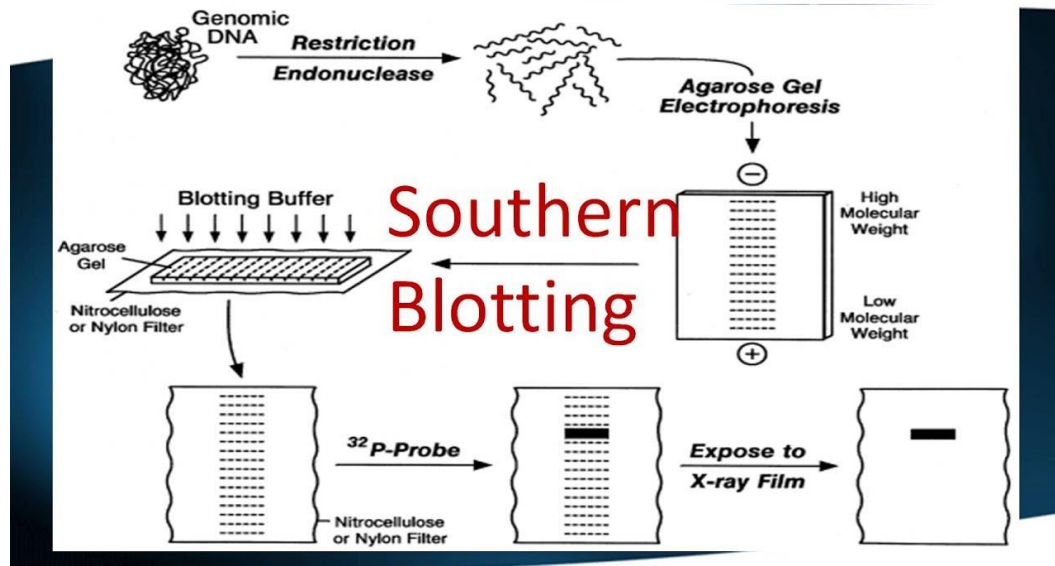

• I kvantitativní metoda

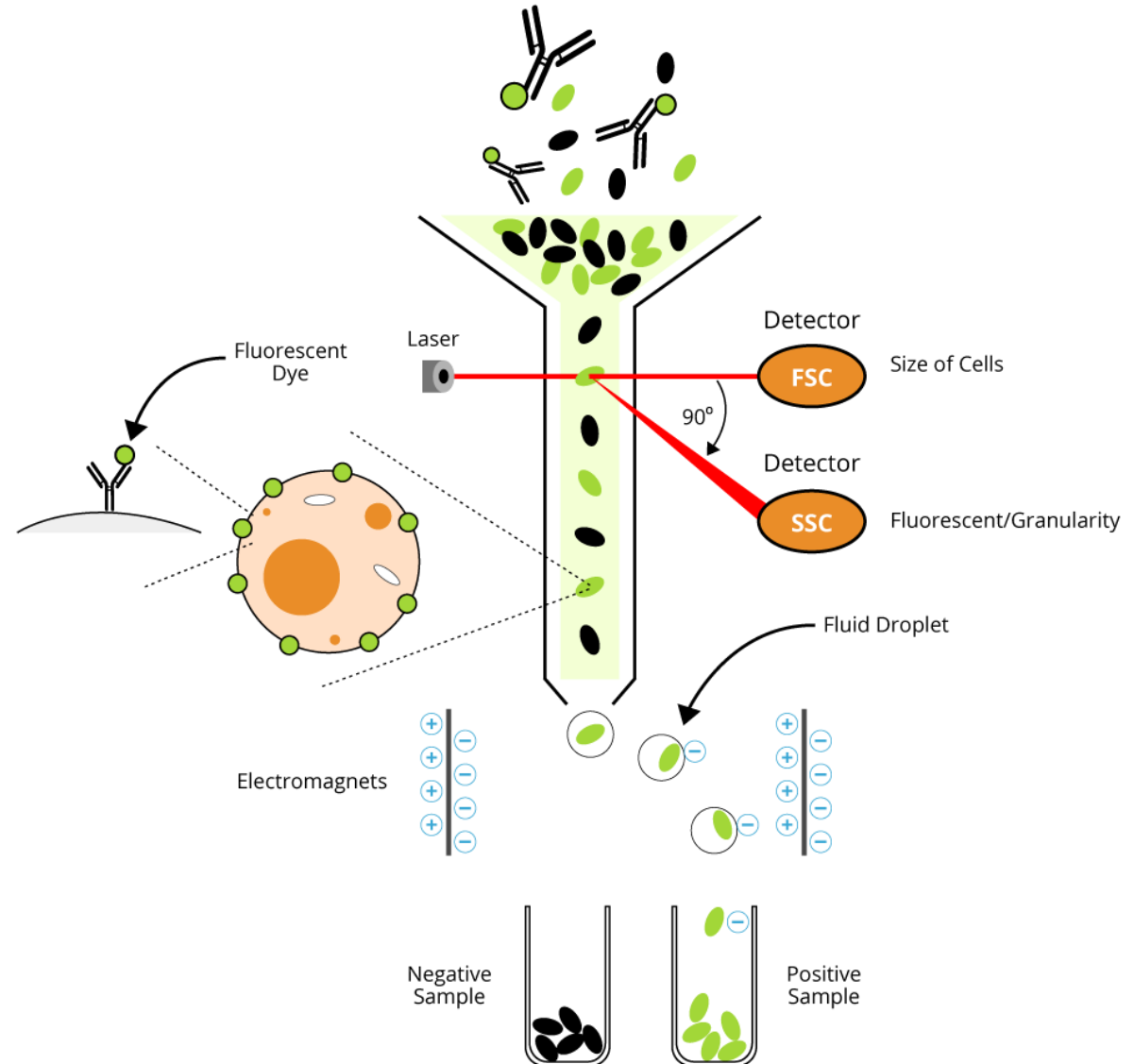
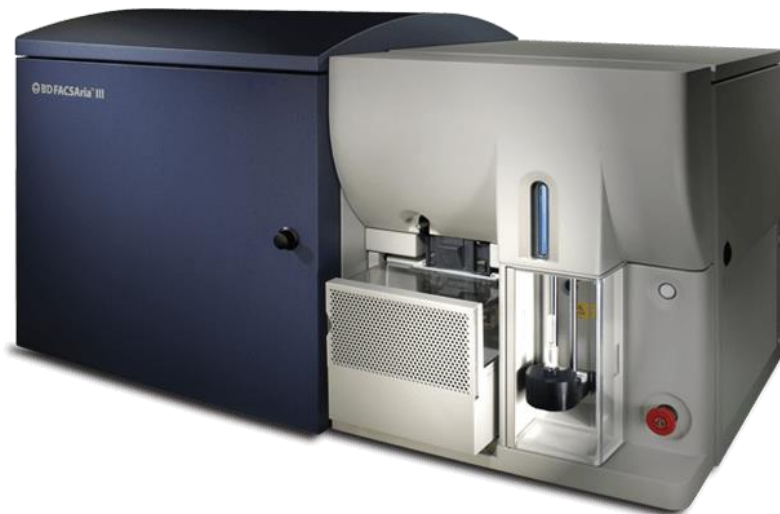
Southern a Northern blot

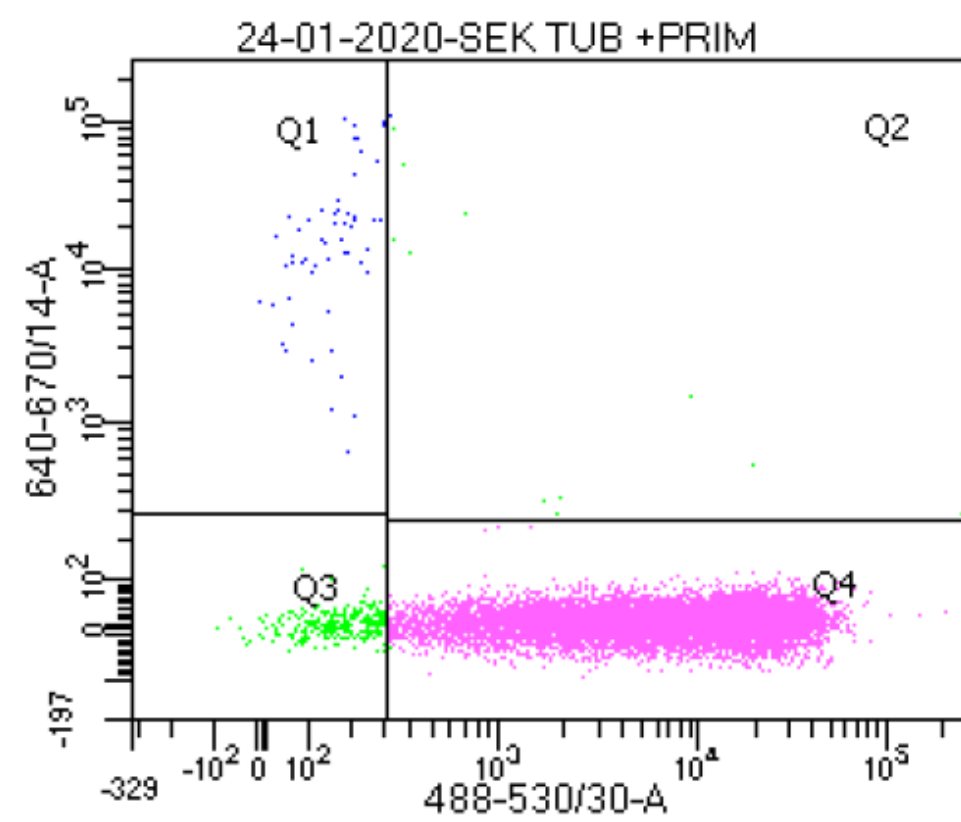
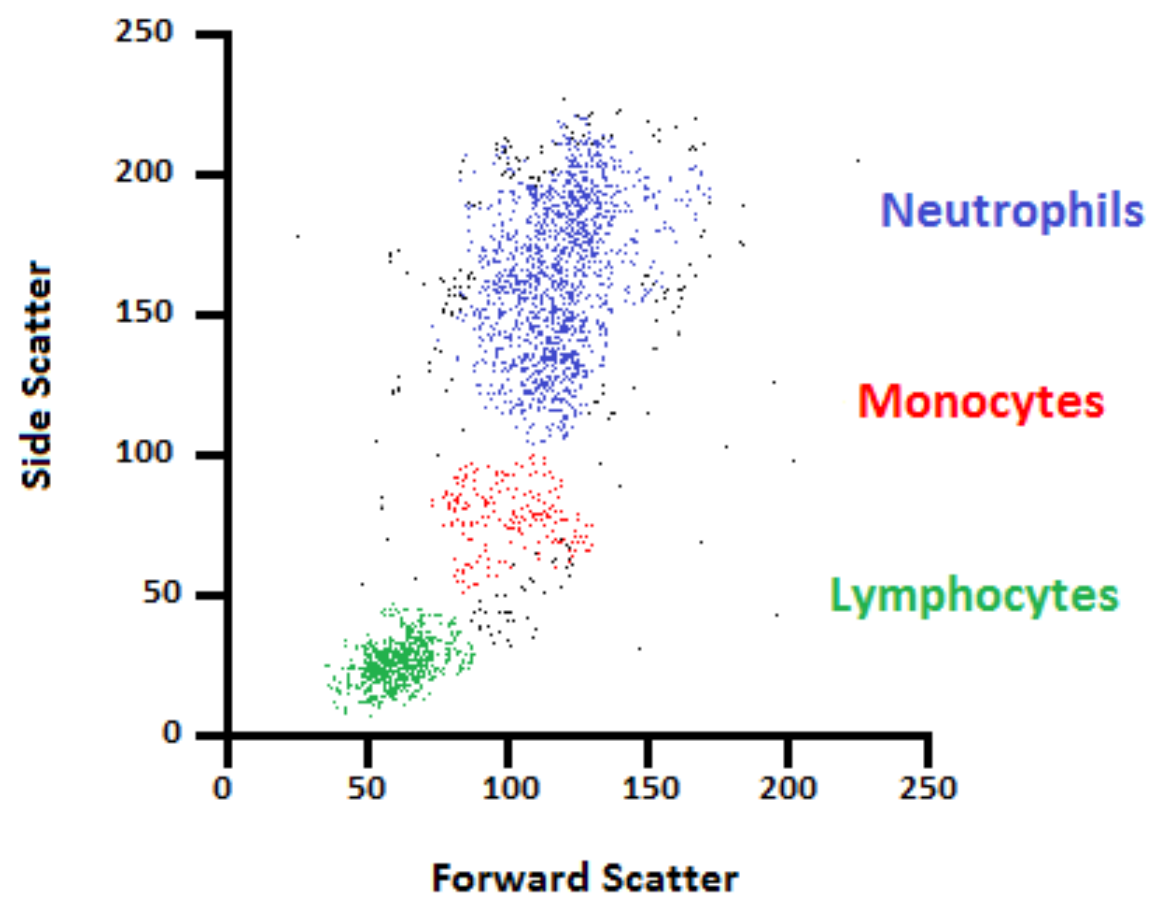
- Detekce DNA nebo RNA
- Radioaktivně značené DNA próby

Průtoková cytometrie + sorter (FACS)

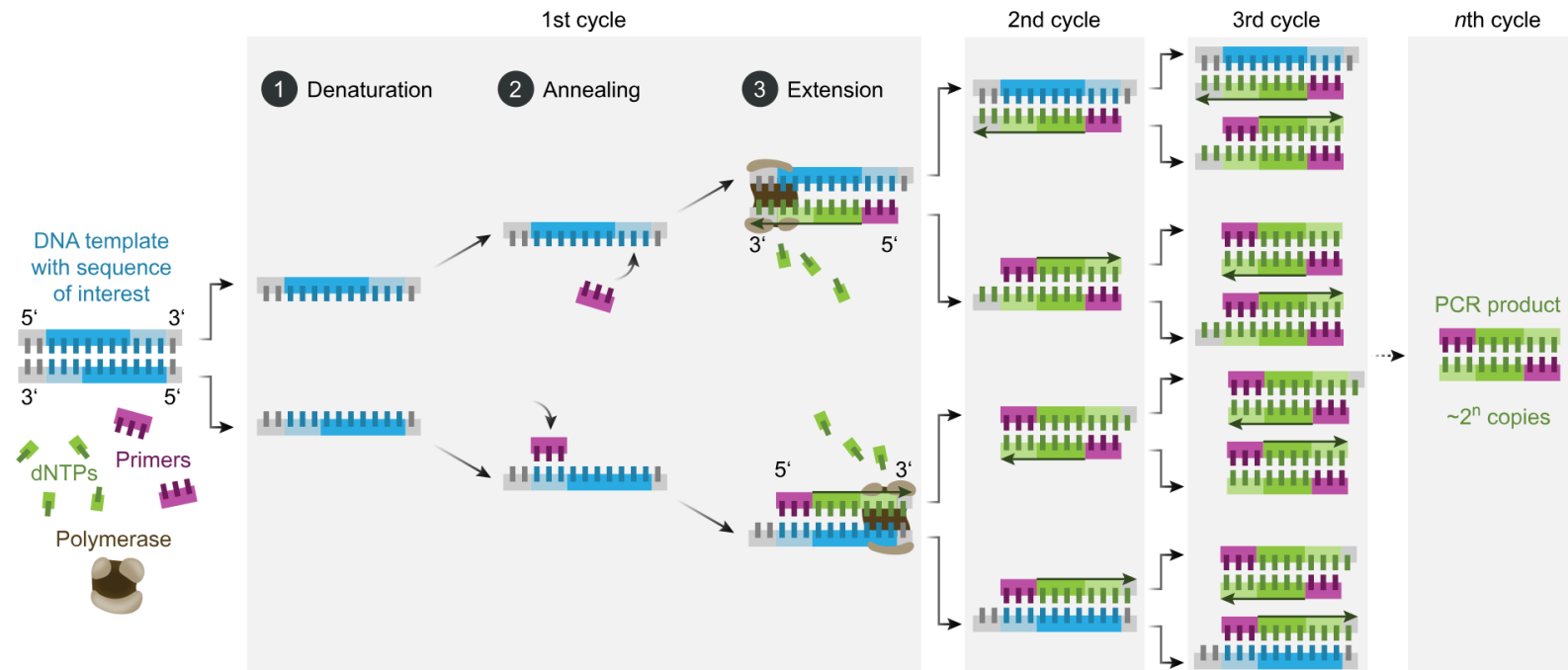
- Průtokové „měření“ buněk
- Charakterizace a kvantifikace buněk v suspenzi
- Stanovení buněčného cyklu
- Analýza krve
- Diagnostika

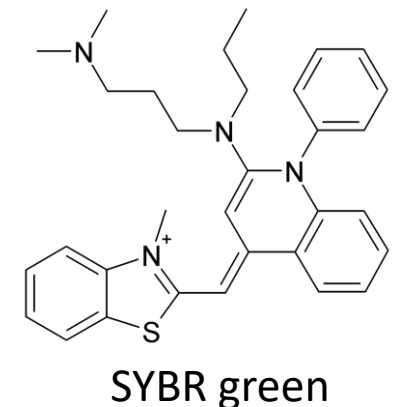
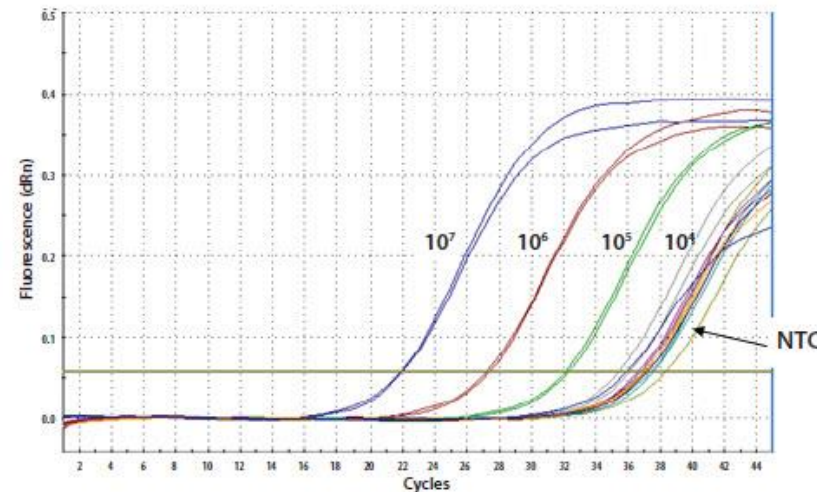
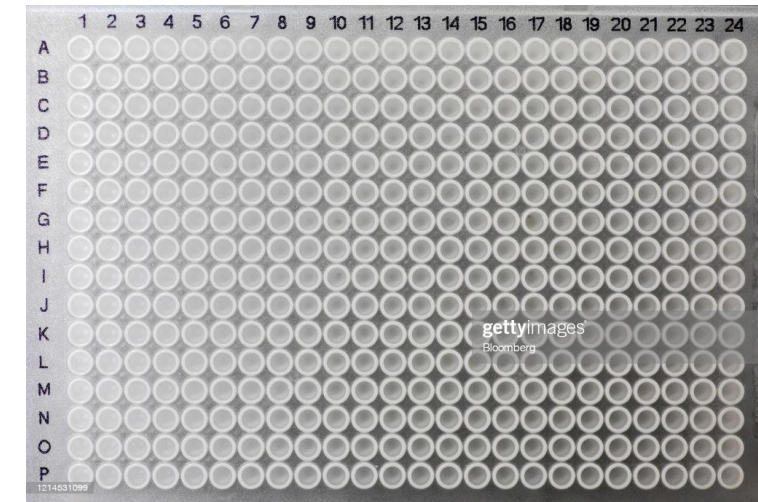
PCR (polymerázová řetězová reakce)

- Amplifikace specifického úseku DNA „ve zkumavce“
- Termostabilní DNA polymeráza (první - *Thermus aquaticus* = Taq)
- Sekvenování, analýza genů, mutageneze, genová exprese (qPCR), klonování, diagnostika, identifikace osob, paternitní test...

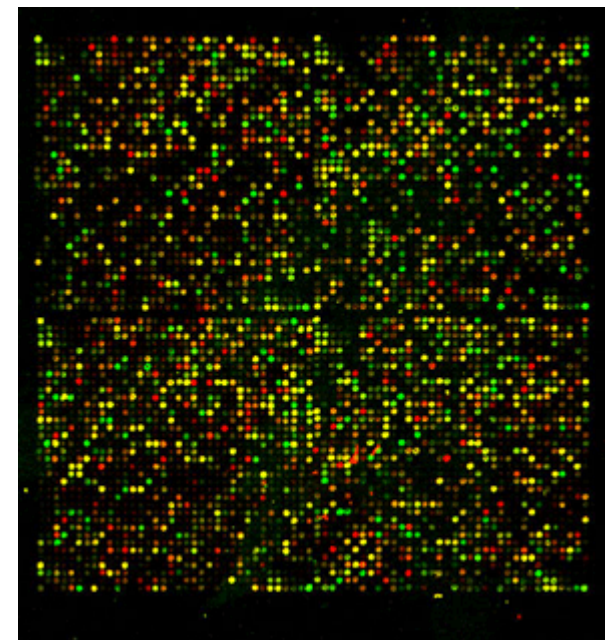
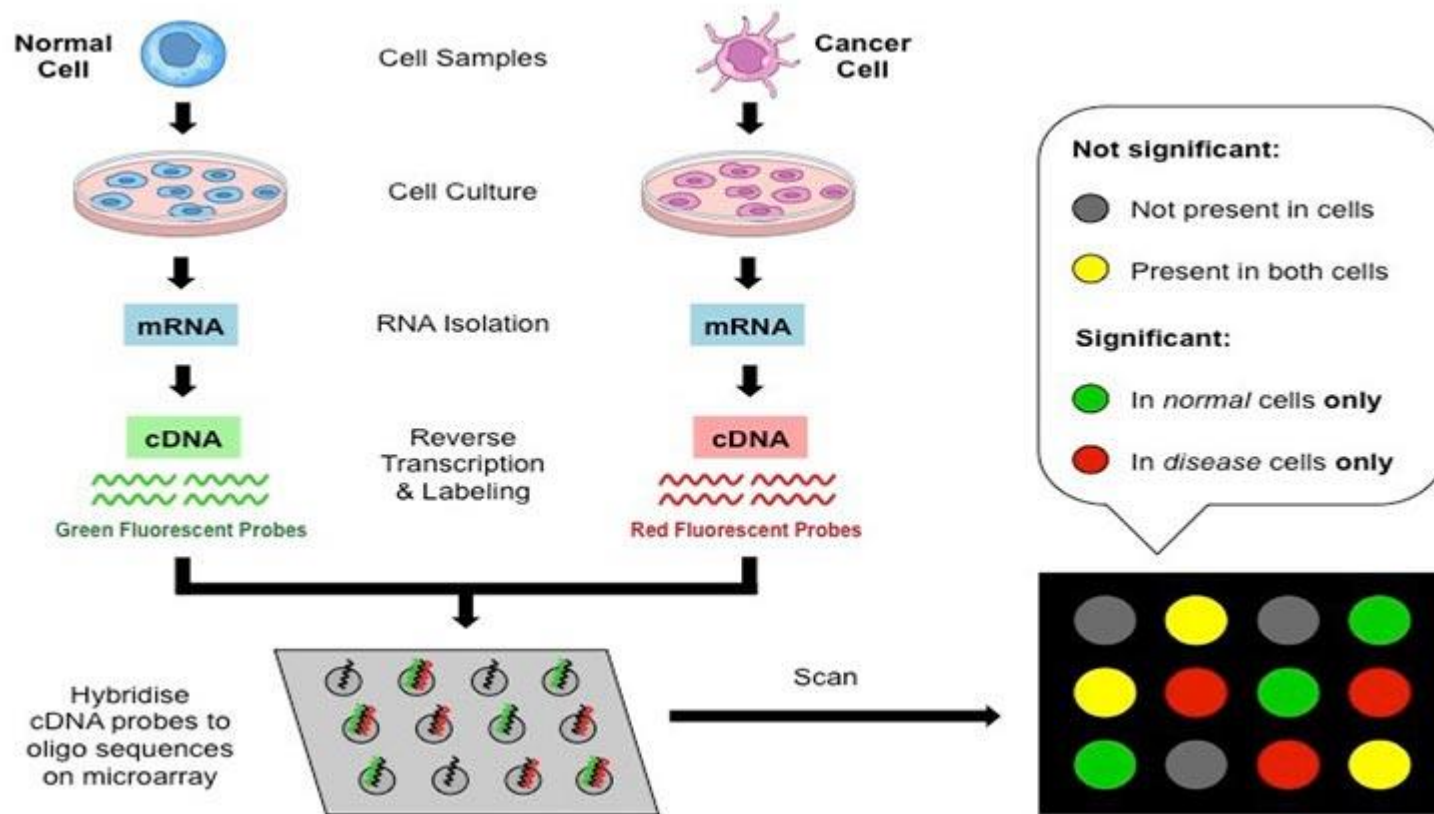

RT - PCR

- Kvantifikace RNA (absolutní x relativní)
- Izolace RNA
- Přepis do cDNA (reverzní transkripce)
- Přidání reakční směsi (pufr, polymeráza, nukleotidy, Mg^{2+} , primery, DNA – vázající fluorescenční barvička)
- qPCR přístroj (termoblok + kontinuální čtení fluorescence)
- Studium genové exprese
- Diagnostika (SARS-Cov2, rakovina...)
- Přítomnost patogenů
- Detekce GMO

DNA čipy

Tkáňové kultury

- Kultivace nejčastěji savčích buněčných „imortalizovaných“ nebo primárních kultur
- Buněčné (*in vitro*) experimenty
- Vývoj léčiv, exprese proteinů

Reportérové „eseje“

